

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Jesenice.

Nemška stranka na Jesenicah je nevoljna zaradi izida občinskih volitev in je dala svoji nevolji duška v dopisu, ki ga je obelodanil »Grazer Tagblatt«. V tem dopisu se hoče nekako norca delati iz nas, ker smo dali prostora tudi dopisu tistih naprednjakov, ki so pri volitvah sklenili kompromis s klerikalci.

To norčevanje je popolnoma odveč, ker je nemška stranka že lahko iz prve naše novice posnela, da odobravamo ta kompromis, kakor ga je odobraval vodstvo naše stranke.

Kakor se namreč kaže, je hotela nemška stranka letos ne kako zavojevati Jesenice in napraviti iz njih nemško trdnjavo na Gorenjskem. To je pa poskus, kateremu se bo naša stranka vsikdar upirala.

Mi stojimo na stališču, da mora občina jeseniška vedno računati s sasko tovarno, ker je ta za vse prebivalstvo odličnega gospodarskega pomena, ali tudi tovarna mora računati s prebivalstvom in ne sme pozabiti, da, kakor ona daje prebivalstvu dobička, tako ga tudi nji daje prebivalstvo. Mi tudi nočemo kratiti Nemcem pravice, ki jim gredo in katere tudi v šoli, v uradu in v javnem življenju v preobilni meri uživajo, ali kadar bodo Nemci poskušali okupirati našo slovensko posest, kadar bodo skušali polastiti se gospodstva v slovenskih občinah, naleteli bodo na naše najodločnejše nasprotovanje.

Tovarniška ali saska stranka res ni šla pod nemško zastavo v boj in radi verjamemo, da so se ji pridružili razni narodnjaki iz prepričanja, da slovenstvu ne preti od tovarniške stranke niti najmanjša nevarnost, ali lista tovarniških kandidatov priča, kaj je nameraval gosp. Karol Luckmann, nič manj namreč, nego spraviti na krmilo po večini nemški odbor, spraviti slo-

venske Jesenice v nemško oblast.

To je napotilo jeseniške naprednjake, da so šli v boj proti tovarniški stranki in to je uzrok, da je napredna stranka sklenila kompromis s klerikalci, ker na to bomo vedno oprezno gledali, da se nam ne ugrabi niti najmanjši kosček slovenske posesti.

Če bo tovarna hotela z občino v prijaznosti živeti, potem bo — o tem smo prepričani — to lahko dosegla in našla pri občinskem odboru vso podporo, ki jo more želeči tako veliko in za vso občino važno podjetje. Pokazati pa bi to morala na drugačen način, kakor to, glasom poročil, kaže sedaj.

Poroča se namreč, da se je tovarniška stranka ne samo pred volitvami posluževala nedopustnih agitacijskih sredstev, nego da je tudi začela po volitvah maščevalno vojno proti tistim, ki niso volili iz nje, dasi so od tovarne več ali manj odvisni. Če je to resnično, potem je to skrajno nemoralno in sovražno podjetje, ter šele prav kaže, da je tovarniško vodstvo imelo nemške politične namene pred očmi, ko je organizirala svojo stranko in da je to stranko le zaradi tega predstavljala kot lokalno, gospodarsko in napredno, da bi zanjo pridobila čim več narodnih Slovencev. Konstatujemo pa, da tovarniška stranka odločno taji, da bi bila tovarna koga kaznovala, ker ni volil iz nje.

Da končamo! Jeseniške volitve so epizoda, katero si bomo mi dobro zapomnili — dasi vemo, da jo je proizročil gosp. Luckmann na svojo roko — ki pa je naj tudi Nemci ne pozabijo. Če hočejo Nemci na Kranjskem živeti tako, kakor doslej — in to jim lahko rečemo, da bi bili štajerski, koroški in primorski Slovenci srečni, če bi uživali le polovico teh pravic, kakor jih uživajo Nemci na Kranjskem — potem se morajo enkrat za vselej odpovedati vsem posestom, okupirati slovensko

posest, naj se ti poskusi uprizore pod kakršnokoli krinko. Slovenske zemlje ne odstopimo niti za ped, o tem so se Nemci lahko že večkrat prepričali v Dragi in sedaj tudi na Jesenicah. Če so politično razumni in znajo ceniti svojo sedanjo pozicijo, bi bil pač že čas, da nehajo igrati se z ognjem.

Srbi in Hrvati.

Spisal profesor dr. L. Gumpłowicz.

II.

Vemo, da so koncem 4. stoletja državo Vzhodnih Gotov pod Hermanrihom Huni pod Atilovo razdali. Središče te države je bilo v ravnini Pontusa, a raztegala se je na severozapad do gornje Visle. Atilov glavni udarec je zadel središče gotške države, od koder so Gotje trumoma zbežali proti spodnji Donavi. En del teh Gotov, posebno vzhodni Gotje, so si iskali takrat zavetje za Karpatami, kiso se vleklo v severno-zapadni smeri, v današnji Galiciji, kjer so gotovo našli že mnogo svojih rojakov kot »gospode«, ker s padom gotške države ob spodnjem Dnjestru in v ravnini Pontusa se še ni porušilo gospodstvo Gotov v strani ležečih severnih in zapadnih pokrajinah gotške države.

Tja se je moglo tedaj še mnogo Gotov rešiti ter si s pomočjo rojakov pridobiti zemlje in ljudi ter si napraviti gosposke sedeže. Da pa je po dveh stoletjih (400—600) postalo v Beli Hrvaški gotskim gospodom že nekoliko pretesno, je umljivo. Tudi je umljivo, da je morala po šestih generacijah v Beli Hrvaški gotska narodnost že precej obledeti, da so se tam naseljeni gotski gospodje sčasoma poslovanili, ker so vendar v primeri s podložnim kmečkim ljudstvom tvorili neznatno manjšino, in da se jih je sčasoma, četudi le v razlikovanju z različnimi Goti, ki so bili naseljeni po drugih deželah, imenovalo tudi Crobate ali Hrvate. Med tem časom pa je južno od Bele Hrvaške razpadla država

Atilova (453); na njenih razvalinah novo nastale male germanske države Gepidov, Vzhod. Gotov, Longobardov i. t. d. niso imele stalnega obstanka; dedščino Atile, gospodstvo nad panonskimi Slovani, so nastopili l. 590. Avari, ki so naredili vladi v Panoniji in v obmejnih deželah naseljenih germanskih plemen hitro konec ter so svoje roparske napade raztegnili v vzhodno rimsko državo, da globoko doli v Dalmacijo. V tej stiski se je obrnil cesar Heraklijs na bojevite Gote v Beli Hrvaški, ali po drugi, ne manj verjetni trditvi, so ponudili Beli Hrvate cesarju svojo pomoč, da bi premagali svoje zagrizene sovražnike, »Hune«, kakor so imenovali tudi Avare. In tam doli na jugu se je reklo: »Cesar Heraklijs je poklical Crobate ali Hrvate na pomoč zoper Avare ter jim je odkazal poprej od Avarov osvojene dežele«. In ko so bizantinski zgodovinarji pobrali to notico in je sčasoma na teritoriju, ki je bil podeljeno »Hrvatoma«, nastala Hrvaška ter je ta Hrvaška poslala slovanska država, s slovanskim, hrvaškim jezikom: si poznejši zgodovinarji do danes niso premisljali, temuž so stvar tako prikazivali, da je v začetku 7. stoletja, poklicano po cesarju Herakliju, se slovansko plemo Hrvatov od severa sem naselilo v svoje sedanje pokrajine. Zakaj historiki niso sociologi ter niso nikoli delali razlike med »gospodi« in ljudstvom, smatrajo temveč vsak narod enotno ter si predstavljajo stvar tako, da so se vedno celi narodi selili v vsikdar popolnoma prazne dežele.

Podobno kakor s Hrvati je tudi s Srbi. To so bili zopet drugi »gospodje«, ki so vladali nad »srbskim« plemenom severozahodno Bele Hrvaške, v današnji Lužici. Tudi, njim je postalo sčasoma pretesno v njihovih severnih naselbinah in prebitek njihovega mlajšega naraščaja se je moral ogledati, da si pridobi nove dežele ali vsaj dobre vojniške službe pri bogatih Bizantincih, kakor so se

potegovali pozneje tudi Rosi za take sijajne službe v bogatem Bizancu. Po njih seliščih v deželi »slovanskih« Sorbov so imenovali te vojščake »Serbe« in poznejši in novejši zgodovinarji že poročajo, da je »srbsko« plemo, današnji Srbi, v 7. stoletju se naselilo v Srbiji. Tudi je ista zmotna, kakor pri Hrvatih.

Ti dve zmoti sta pa vzrok veliki zadregi modernih slavistov (slovanskih jezikoslovcev). Nahajajo namreč že mnogo pred historično »naseljitvijo Hrvatov in Srbov« v Hrvaški in Srbski jasne sledove slovanskega jezika in prebivalstva. Kako je to mogoče? vprašujejo tedaj oni, ki se naslanjajo na pričanje Konstantina Škratnega ter so uverjeni, da so bili »Hrvatje in Srbi« v teh sedanjih deželah šele po 7. stoletju.

Posebno na polju dialektologije jugoslovanskih jezikov je napravilo sklepanje o »poznejši naselitvi Hrvatov in Srbov« marsikake težkoče. Slavist Kopitar (1838) je sklepal na »prvotno enotnost slovanskega prebivalstva v Panoniji, Daciji in na Balkanu« (pri čemur je imel deloma pač prav) ter da se je ta enotnost pretrgala vsled poznejše preselitve Hrvatov in Srbov. Ravno tako si je Miklošič razlagal razlike med srbskim in hrvaškim jezikom ter med drugimi »ilirskimi« jeziki. Obenem pa izključuje Miklošič »srbsko hrvaški etični element« od drugih Slovencev (Sklabeni Bizantincev).

Državni zbor.

V včerajšnji seji so se menjavali prizori kakor v kinematografu. Najprej so socialni demokrati ugovarjali nujni obravnavi obeh klerikalnih predlogov glede spremembe državnoborskega poslovnika. Poslanec Pernerstorfer je namreč dokazoval, da ni zakonita taka sprememba potem nujnega predloga, temuž se mora obravnavati navadnim parlamentarnim potom. Zahteval je glasovanje po imenih za svoj predlog. Pernerstorferjev predlog pa se

LISTEK.

Kritik in urednik.

Književna slika.

(Navadna soba. Ob stenah vise slike slovanskih pisateljev, v kotu pri oknu je z raznovrstnimi knjigami obložena velika lesena miza, pri kateri sedi kritik in piše. Zgradi se ališ zvonjenje znanega ljubljanskega zvona. Vrši se v glavnem mestu Slovenije.)

Urednik (vstopi): Da ste mi zdravi!

Kritik (ponudivši gostu stol): Zdravo, zdravo! Kam pa bi to zapisal, da me vi počaščujete?

Urednik (naglo): Nalašč prihajam, da vas opozorim, kako že stari zvon na gradu ropoče. Ali nič ne ališite?

Kritik: Skozi zaprta okna se sicer ne ališ dobro, ali jaz nisem še ničesar zapazil.

Urednik: Odprite okna in poslušajte!

Kritik (odpirajoč okno): E, kaj pravite! Zmirom isti glas, tako lepo zvené glas! (Zapre okno).

Urednik: Le bolj poslušajte! Kaj ne, kako ropoče kot kak boljši

lonec; treba ga bode odstraniti in novega napraviti, ki bode glasneje in lepše pel in vse druge zvonove preglašal.

Kritik (kazoč na grad): Ta zvon bode še sto let dober.

Urednik: Nič dober, ljudje so staroverni; prividili so se mu in mislijo, da jim ljubljanski zvon pomaga kakor zvonček na Šmarni gori ali Blejskem otoku.

Kritik: Jaz verujem v čudotvorno moč tega zvona, kakor trdno verujem v blagovestje moža patrijarha, ki ga je ustvaril sam in poklonil naši občini. Na Dunaju so zvonu preskušali glas in, ko se je pokazalo, da je zvon dober, prenesli so ga v Ljubljano in slovesno postavili na mesto, kjer je še dandanes.

Urednik: To je res, ali vse se skrha in postara; postaral se je tudi ta sicer častitljivi zvon in ni več »moderen«.

Kritik: Kaj, moderen ni! Star je res, ali glas še ima mladeniški. Ne nahajam na njem nijedne napake.

Urednik: Nekaj pa vendar ni prav; gotovo mu je kembelj nalomljen, da tako ropoče.

Kritik: A kaj še!

Urednik: Zvon ni dober pa ni dober. Napravili bomo novega, a starega pošljemo v muzej. A vi, gospodine, morate nam pomagati. Zaloginika že imam.

Kritik: Žal mi je; to bini bilo prav. Pomislite, kaj poreče svet!

Urednik: Kaj svet! Svet ni nič; mi smo svet, mi delamo javno mnenje, mi delamo struje in, kakor vidite, svet nam veruje. Storite tako kakor jaz; jaz se namreč ne brigam za izbruhe simpatije ali antipatije. Jekleno voljo treba imeti in vsakdo se pokorava. Vse pojde, ako le vi hočete. Vi ste velesila, a ta velesila je zmagovita!

Kritik: Velesila že, a ne nališe! Velesila, katera vatvarja, a ne umarja. To je moj poklic!

Urednik: Saj me ne umejete.

Kritik: Govorite torej jasneje!

Urednik: Vsak človek ima svoje prepričanje, svoja načela; jaz imam tudi svoje prepričanje in svoja načela. Mislim torej, da nam je treba novega zvona.

Kritik: Že zopet!

Urednik: Le potrpite! Vi ste velesila in jaz potrebujem od vas le par besedic.

Kritik: Kakšnih?

Urednik: Napisanih. — To je vendar skromna zahteva.

Kritik: A tako! Čemu to, ko še ne vem, kaj namerjate.

Urednik: Vse drugo je moja briga. Za skrajno silo treba že prej skrbeti.

Kritik: Za take stvari jaz nisem. Ne umejem takega posla.

Urednik: Torej ne bode nič?

Kritik (kazoč na slike): Tako že ne! — Pomislite, kako naju bode tale gledal (pokaže na Stritarja), kaj si bode tale mislil (pokaže na Aškercu), in kaj bodo govorili vsi tile; cela vrsta jih je!

Urednik: Kaj me briga vaša galerija, saj sem vam rekel, mi delamo javno mnenje.

Kritik (sam sebi): A čisto vodo!

Urednik: Naši ljudje so strahopetni; le zlasati jih je treba, pa se vse poskrije.

Kritik: Za take stvari jaz nisem, oprostite!

Urednik: No, no, saj ne mislim tako hudo.

Kritik (da bi se gosta čim prej odkrižal): Torej bodi! Povejte mi torej, kako bode pel vaš zvon, odkod mu preskrbite napeve?

Urednik: Napeve? Melodije!

Kritik: Kako pa melodije, saj ne bode pel kakor kak polifon v gostilnici, največ nemški, italijanski, a malo slovanski.

Urednik: Torej evropski moderno! Pa mirna Bosna.

Kritik: Tako petje nas bode oglušilo.

Urednik: Pa si ušesa z vato zamašimo. Ali kaj to, moj zvon bode pel, kakor je nekdanj pel in še danes poje stari zvon na gradu. Dal mu bodem najlepše ime, ime Slovan! No, kaj pa sedaj pravite?

Kritik: Izvrstno! Ime je pravo, to je slovanski program, slovanska pesem! To ime mi je znano, to ime sveto in slavno. To ime je naše. Brate, temu imenu se klanjam, to je moj ideal!

Urednik (veselo): No, vidite, bližava se drug drugemu; bode že, bode.

je odklonil s 164 glasovi proti 79 glasom. Ker je glasovala proti vsa desnica, maščevali so se socialni demokratje s tem, da so podprli s svojimi glasovi oba nujna predloga čeških radikalcev. Na ta način je bila cela včerajšnja seja zopet izgubljena, in isto bi bilo tudi z današnjo sejo, da se ni predsedništvu posrežilo, pregovoriti češke radikale, da so ostala dva nujna predloga odložili. Obravnava prvega nujnega predloga je trajala šest ur. Predsednik je nameraval raztegniti sejo tako dolgo v noč, da bi se rešili vsi trije nujni predlogi. Proti temu pa so bili člani sladkornega odseka, ki je imel zvečer sejo.

Pred razpravo nujnega predloga je dobil besedo posl. Choc, ki je reagiral na cesarjeve izjave napram podpredsedniku Kaiserju na dvornem plesu, kako bi bilo premagati obstrukcijo. Govornik pravi, da se cesar sploh nima pravice vmešavati v zadeve poslanske zbornice. Informacijska sredstva, ki si jih daje cesar, niso objektivna in tudi ne zadostna.

Posl. Fresl: »Žalostno, da se pusti cesar informirati od podpredsednika Kaiserja!«

Posl. Choc: »Protestiramo, da gospodje iz predsedništva, pred vsem podpredsednik Kaiser...«

Predsednik: »Prosim, da se krona ne vlačí v debato.« (Klici: Saj govori o podpredsedniku Kaiserju!) Predsednik je očitno zamenjal imeni podpredsednika Kaiserja in cesarja (nemški Kaiser) ter odtegnil Chocu besedo.

Nujni predlog o čeških visokih šolah je utemeljeval posl. Kiofáč. Govoril je še posl. Závorka. Glavna govornika sta bila Dvořák in Choc. Pri glasovanju se je nujnost odklonila.

Posl. Malik je stavil troje vprašanj zaradi rabe § 14, poslanec Hannich pa glede vesti o mobiliziranju.

Za današnjo sejo je predlagal: predsednik sledeči dnevni red: 1) prvo branje zakona o sladkorni konvenciji, 2) prvo branje brambne predloge, 3) prvo branje budžeta in 4) prvo branje tiskovnega zakona.

Sestanek hrv. opozicij.

Bodisi, da bo imel sestanek hrvaških opozicijskih strank dne 29. t. m. pozitivne uspehe ali ne, eno ima ta najnovejša akcija dobrega: dokaz, da med Hrvatí še ni izumrla idealna misel za celokupnost. Vse tri narodne stranke priznavajo potrebo skupne borbe proti skupnemu sovragu. Vse tri stranke se zavedajo narodnega programa ter spoznavajo sovražnika, ki je vsem strankam eden in enako nevaren: mažaronsko stremljenje. Predsedništvu hrvaške opozicije se je posrečilo s svojim taktičnim in koncilijant-

nim posredovanjem, da se je tako čista stranka prava, kakor tudi stranka mladega naraščaja, takozvana realistična mladina, izjavila, da se hoče udeležiti skupne seje. Da so hrvaške opozicijske stranke na pravem potu, kaže najbolje jeza, ki sika na to zedinjenje z vladne ali mažaronske stranke. Orednji odbor hrvaške opozicije bo predložil skupščini dne 29. t. m. sledeče resolucije: 1. Bivša stranka prava in bivša narodna neodvisna stranka, združena pod začasnim imenom »Hrvatska opozicija«, imenovali se bosta v naprej »Hrvatska stranka prava«. 2. Hrvatska stranka prava ostane zvesta državnopravnemu programu, ki sta ga dogovorili bivša narodna neodvisna stranka prava leta 1894 in kateri program sta dogovorili obe sedaj fuzijonirani stranki v skupščini 15. prosinca 1902. 3. Za glavno in neodložljivo svojo nalogo smatra hrvaška stranka prava: reformo današnjega volilnega reda, spremembo današnje finančne nagodbe z Ogrsko, a to tako, da dobi Hrvatska popolno svojo finančno samostalnost, potem varstva kmečkega posestva, obrtnega in delavskega stranja in podobne svobode; končno popolno svobodo tiska in združništva. 4. Hrvatska stranka prava je nova stranka, ki se nikakor ne veže na strankine simpatije in antipatije, t. j. na strankarske tradicije, bodisi bivše stranke prava, bodisi neodvisne narodne stranke. — Bil bi sicer čudež slovanske sloge, da bi se vse te točke sprejele in tudi — izvajale, a če se doseže možato sporazumljenje le v najpoglavitejših točkah, pa sme biti zadovoljna hrvaška narodna reč.

Politične vesti.

— Brambna predloga. Češki radikali so se obrnili na maloruski klub in polsko ljudsko stranko, da bi jih podpirala pri obstrukciji zoper brambno predlogo. Imenovani stranki pa sta izjavili, da ne nameravata obstruirati že pri prvem branju, temuč počakata, kako izjavo bo dal brambovski minister.

— Nov način češke obstrukcije. Ker je češkim radikalcem pošlo gradivo za nujne predloge, pripravljajo obširno interpelacijo, kateri bo priložena neka knjiga s podobami ter bodo zahtevali, da se cela knjiga prečita.

— Italijanski klub je sklenil, glasovati proti brambni predlogi, ker se ni lani nobena italijanska želja glede te predloge ušla.

— Dr. Ebenhoch — kandidat. Gornjeavstrijski klerikaleci kandidirajo namesto pokojnega Wengerja deželnega glavarja dr. Ebenhocha za državnega poslanca v okraju Vöcklabruck.

— Zoper brezdelnost. Moravski namestnik grof Zierotin je poklical k sebi razne veleindustrije ter

se z njimi pogovoril glede oddaje dela v zimskem času brezposelnim delavcem.

— Odstop predsednika nemškega državnega zbora grofa Ballestrema se razlaga tako, da si hoče na ta način izsiliti splošno zaupnico.

— Med Spanijo in Francijo se je prijateljsko razmerje ponovilo, ker je francoski poslanik Cambon izročil kralju Alfonzu pismo, v katerem se povdarjajo skupni ideali in skupne svobodomiselnosti (?) težnje obeh držav.

— Za francoske kolonije. Zbornica je sprejela dva predloga: da se stanje stalne armade v kolonijah zniža ter se vse šole v kolonijah podpržajo.

— Na smrt obsojen je bil včeraj po tridnevni obravnavi irski poslanec Lynch. Obdolžen je bil veleizdaje, ker se je v Južni Afriki bojeval zoper Anglijo.

Dopisi.

Z Dolenjskega. Dasiravno malokdaj berem »Slovenca« in se sploh ne brigam kaj ta list piše, vzel sem ga vendar pred kratkim v roke in takoj zapazil med dnevnimi vestmi, za me veliko novico, — da je občinski odbor v Škocijanu v svoji seji dne 8. t. m. izvolil za častne občane bivšega tamšnjega kaplana Bojanca, umirovljenega nadučitelja Lavriča in velepos. Stareta. O g. Staretu ne vem ničesar, glede ostalih dveh mož pa je skoraj nerazumljivo, da bi bila to resnica! Saj je vendar v Škocijanskem občinskem odboru nekaj »mož«, in da bi bili ti odborniki volili ta dva gospoda za častna občana, tega sploh misliti ne moremo! Kaj pa sta storila ta nova častna občana za Škocijansko občino?! Dobrorejeni Anton Bojanec, doma iz Št. Petra pri Novem Mestu, je res služboval kot kaplan v Škocijanu kacic 9 let. Kaj je storil med tem časom za občino? Odgovor je lahek: čisto nič! Živel je za svoj trebušek. Popival je cele noči in v svoji pijanosti tulil kot divja zver, tako da se je že vse zgražalo nad takim življenju. Tovariš Kos, ki sedaj na Gorenjskem Cerkljance s svojim nespametnim obnašanjem dobro zabava, mu je stal na strani! Spominjam se, da sem pred par leti v »Slov. Narodu« bral precej zanimivih stvari o teh dveh tičih. Končno se je pa celo knezoškofu zdelo preveč, kar ta dva kaplana počenjata, in je iz Škocijana v jeseni l. 1901 kar oba nakrat prestavil. Bojanca je poslal škof v neko vas na Notranjsko. Seveda je vzel ta, da bi mu tam ne bilo dolčas, s seboj kar dve »mežnarjevi punči«, stari od 17—24 let. Morda je to velika zasluga Bojančeva za občino, da je mežnar oddal kar naenkrat dve hčerki. Res je bil Bojanec načelnik kmet. družbe v Škocijanu! Kaj pa je storil kot načelnik? Čisto nič! Da so dobili udje nekaj sadnih dreves brezplačno, za denar gnojil itd. to je sploh dolžnost vsake kmet. podružnice

da na to dela in prosi. Bojanec je kupil za društveni denar vinograd, ki je last kmet. družbe in se je z društvenim denarjem obdelal. Vino iz tega vinograda pa je Bojanec sam za se obdržal ter zato kmet. podružnici le malo odškodnino plačal. Ali je to za občino kaka zasluga? Če je okrog po hribih hodil in z ljudmi govoril ter čakal, kje se bo zastoj napil in najel, če je morda včasih kot občinski odbornik svojim somišljenikom za kak liter vina plačal, če je rad k Zamanu v Dobruškova zahajal, to je v tisto vas, ki je prava Sodoma in Gomora, kakor je rekel na prižnici v jeseni 1902 sedanjí škocijanski župnik Peter Bohinjec, kjer imajo zakonski možje — vsi hudi klerikaleci — kar po več otrok s tujimi ženami, če je včasih pri Durjava-tu v družbi mežnarjev in nadučiteljev deklet za sladko vince dajal in prepeval svojo staro pesem »mi pa ostanemo, kakor smo bili«, ali so to tiste zasluge, ki so napotile škocijanske »može«, da so volili Bojanca častnim občanom? G. Franc Lavrič bil je v Škocijanu čez trideset let učitelj, oziroma nadučitelj. Kaj pa je ta mož v tem času za občino zaslužnega storil? Nič in dokaz temu je, da mu je lansko leto kar nagloma došel od dež. šol. sveta ukaz, da mora prositi za umirovljenje, ker sicer bode uradno radi nesposobnosti umirovljen. Bil je učitelj stare šole, ki se je samo z ljudij norčeval in s kaplani po gostilnah lazil, za šolo se pa prokletu malo brigal. Kadar se mu je zdelo, pa je spodil učence domov, rekoč: »i, u, marš, domu«. Otroci so prišli po dve uri daleč in čez četrte ure so že zopet šli domov. Da se pri njem otroci niso prav ničesar naučili, je samo osebi umljivo. Ko bi se ne bile za šolo gde. učiteljice brigale, bi bilo v občini še veliko več analfabetov kot jih je sedaj. Za vestne gde. učiteljice je bila prava muka pod takim nadučiteljem službovati. Za šolo tedaj gotovo nima nobene zasluge, zato tako nagloma višnjeva pola. Da Lavrič v cerkvi orgla in s kaplanom pri pogrebu »libera« poje, zato je plačan. Da je pošto vodil in kot občinski tajnik celo občino za norec imel, o tem bi vedel bivši župan in občinski odbornik, ki je sedaj že med mrtvim, precej povedati, da županovanje pod takim tajnikom precej stane. Da je sedaj Lavrič s svojo družino v Dobruški vasi v Zamanovi hiši v štantu in da pusti v Zamanovi gostilni svoje novce, to gotovo ni za občino nobena zasluga. Kako sta torej Bojanec in Lavrič postala častna občana? Čisto nič ne dvomim, če bi cunjkar »Molavre« k Zamanu v Dobruško vas zahajal in tam z bratcem Lavričem popival in bi potem Zaman predlagal, da se Molavre častnim občanom voli, da bi ga kunštni škocijanski »možje« častnim občanom volili! »Slovenec« ne pove, ali so bili novi častni občani soglasno ali ne in s koliko glasovi izvoljeni. Ko zvem kaj več podrobnosti o tej volitvi, Vam bom poročal, če ne poročam poprej kak obč. odbornik sam!

Iz M. Nazareta na Štajerskem. V tukajšnji cerkvi je na dan Sv. Štefana neki redovnik pri deseti maši v svoji propovedi največ govoril o krivih prorokih. Dotična propoved je nas Nazarečane spomnila, da ste tudi Vi, g. urednik, že v v svojem listu velikokrat bičali krive proroke in priporočali, naj se jih ljudje varujejo. Že smo se veselili, češ, g. urednik in gosp. propovednik imata o krivih prorokih ene misli, a žal, da smo se varali. Gospod propovednik na dan sv. Štefana pozna krive preroke le v posvetni obleki; tudi taki so po njegovi misli krivi preroki, ki radi čitajo napredne časopise in jih drugim priporočajo. Ker pa ima gosp. propovednik v resnici krive preroke za svetnike, prosimo Vas, g. urednik, da Vi svetu poveste o novih prorokih. V deseti božji zapovedi se neka točka glasi: posvečuj praznike; to se nam tolmači: bodi vsaki zapovedan praznik in vsako nedeljo pri službi božji. Kaj pa delajo služabniki škofa ljubljanskega? Poslušajte! Na dan obrezovanja Gospodovega, (tudi na sv. Štefana) na sv. Treh kraljev dan in tudi ob nedeljah, so plavili les več kakor s sto delavci. Plavili so mimo cerkve, koja je tik vode in so škofovi delavci, verniki pri službi božji motili. Torej, g. propovednik, zakaj nam niste kaj o tem krivem preroku povedali? Gotovo je, da tisti, ki oskrunja s svojimi delavci praznike in nedelje, je večji krivi prerok, kakor tisti, ki čita napredne časopise. Kajti božje zapovedi ne prepovedujejo čitati liste, pač pa prepovedujejo ob nedeljah in praznikih delati hlapčevska dela. Gospod škof Bonaventura, ali Vas ni sram, da kot Kristusov namestnik božji zapovedi prelamljate? Vlada, kje si s svojimi zakoni, koje prav rada rabiš proti revnim flosarjem? Škof dobi za les veliko denarja, naj torej plača kazen, če ne, pa pod ključ s skrivim prerokom, koji še božjih zapovedi ne izpolnuje, oskrunja praznike in nedelje ter ljudem jemlje pravo Kristusovo vero. Redovniški oče Kasjan, priidi tudi knezoškofove delavce, oziroma škofa rotiti! V času bivanja očeta Kasjana v M. Nazaretu, je neki kmet le eno nedeljo plavil les, in le zato, da je rešil sebi in svojim polovicu premoženja s tem, da je naraščajoči vodi z leseno strugo zbežal. Oče Kasjan so to spoznali za največji greh ter dotičnega kmeta s prižnice rotili, češ, rotim ga pred svetim Rešnim Telesom, da ne sme biti sreden, ker je oskrunil nedeljo s plavljenjem lesa. Kmetu je greh, »Kristusovim namestnikom« pa ne. Kmetje, kaj poročate na to? Škof bo s svojim ravnanjem onesrečil ves gornjegrajski okraj. Iz lepega in bogatega okraja napravi ta človek pust Kras, vkljub novim gozdnim postavam, ki so jako stroge, pa le kadar se upo-

Dalje v prilogi.

Kritik (zamišljen še v prejšnje čase): Spominjam se še, ko sem bil mladenič, hodil sem gledat na grad, kjer je stal tak Slovan, slovanski zvon, in še danes stoje štiri stene, to je bil domek, v katerem je žil sivolas puščavnik, ki je zvonil in z gradu naznanjal Slovencem slovansko razodetje. Kakor oni čuvaj, ki naznanja meščanom ogenj, tako je ta slovanski puščavnik zmerom zvonil in kazal na nevarnost, na nevihto, katera je prihajala z Nemškega, preko Adrije z Laškega in tam od Dunava z Mažarskega. In kazal nam je dežele in mogočna carstva, koder bijó za nas bratska srca; kazal je na milijone in milijone bratov in sester, katere imajo isto mater kakor mi. Tja pobegnimo, tam je naš spas! Tako, tako, mladi moj prijatelj slovanski!

Urednik (vznemirjen): To je mnogo fantazije! Ali takega zvona ne morem ustvariti, ki bi nas vse k jedni in isti molitvi vabil.

Kritik: Kakšnega torej?

Urednik: Takega, kakršen je bil poprejšnji zvon.

Kritik: Potem pa ga treba ni;

potem je še stari dober. Torej drugačnega!

Urednik: Vaše misli me zanimajo; prosim, povejte mi, kako si to mislite?

Kritik (ponudi gostu smodko, in mu jo zapali): Stvar ni težavna; jaz bi storil tako-le. Ako nam mislite dati novi zvon, dobro; ali ta zvon mora biti ne samo nov, ampak tudi drugačen. Tako nekako. Stari zvon poje tenor, a vaš mora peti bas. Novemu zvonu postavite nov zvonik, tudi lahko tik starega zvonika, nič ne de; prostora je dosti. Ulijte mu lepo obliko in kadar bode zvon gotov, povabite nas vse, vse naše brate, vse naše sorodnike in prijatelje na blagoslavljanje. Pokličite pa patrijarha iz Petrograda, da ga on blagoslovi, da mu udahne slovansko posvečenje. Za asistente pozovite metropolita iz Belegrada in Zofije, nadalje pismouke iz belega Zagreba, iz zlate Prage in starodavnega Krakova. In pišite vsem pesnikom, učenjakom, modroslovcem, da k nam pridejo, da jih vidimo, da se z njimi seznanimo in po slovanskem običaju pobratimo. Vsi ti zastopniki slovanskega doma udarč naj prvi

glas zvonu Slovanu, da bode pel veliko pesem o vsem Slovanstvu do konca dni. Rusi, Poljaki, Čehi, Hrvati, Srbi, Bolgari in Slovenci bodo kumi, a kumica Slovanu bode vzajemna naša mati »Slavija«, potem bodete vi, ki ste mu oče, imeli rajsko radost do konca dni. Tak slovanski zvon bode nam pripovedoval, kaj so duševno storili Slovani bodisi s peresom, s čopičem, z dletom, z umom, s kladivom, a tudi s prosto roko. Tak zvon nam bode razodeval kulturno življenje vseh Slovanov od Urala do Triglava! Glejte, koliko je tu nedoglednega prostora, koliko milijonov duš slovanskih je tukaj, ki se še ne zavedajo; odkrivajte nam, kaj se je vršilo v teh dušah in kaj se vrši danes, in ako nam vsaj nekoliko sporočite in ako vsaj nekoliko storite za zblíževanje bratskih src, potem bodete naš največji dobrotnik. Svet vas bode hvalil in slavil, a mi vsi vas bodemo častili slovanskega blagovestnika. Pustite Strindberga in bolezen Heinejevo, a slikajte nam s kričečimi barvami trpljenje Slovanov.

Tako, dragi prijatelj slovanski, tak bodi vaš Slovan!

Urednik (po nekem presledku, nekoliko poparjen): To je težko, takih glasov še nisem slišal in jih tudi ne umejem. Ne umejem jezikov bratov svojih.

Kritik: Le pogum! Mlad ste še in lahko se vsemu priučite. Samo stopite v hram slovanskih modric.

Urednik: Torej mislite res, da moremo imeti tenor in bas.

Kritik: Kako pa, da bode harmonija. Tako mislim in uverjen sem, da je le tako prav.

Urednik: Potem s podiranjem ne bode nič?

Kritik (resno): Jaz sem vam povedal svoje mnenje. Pustimo stari zvon; dober je in nič še ne ropoče. Storite tako, kakor sem vam svetoval: ustvarite nam slovanski zvon, slovanskega že imamo!

Urednik (molči in premišljuje).

Kritik (odločno): Ako tako storite, potem vam od srca rad dam vse, česar le poželite. V to ime dam vam svojo roko, dam vam srce in dušo in tudi svoje — življenje!

(Kritik in urednik poslovita se s tihim pogledom.)

Slovanskij.

Žrtev razmer.

(Zapiski kranjskega kaplana.)

XVI.

Zmagal sem, zmagal popolnoma. Anka Belinova je bila danes moja.

Tako sem zapisal neko nedeljo v svoj dnevnik, po katerem sestavljam te svoje zapiske.

Evo — kako se je zgodilo, da sem zmagal.

V konsumu sem dal odrezati najlepše sukna za celo obleko in sem to sukno poslal Anki s prijaznim pisemcem, naj to sprejme kot izraz mojega prijateljstva in mojega posebnega spoštovanja.

V nedeljo popoldne je prišla Anka sama v moje stanovanje, da se mi zahvali za ta dar.

Ko sem bil sam z njo, ko sva se pogovarjala o različnih brezpomembnih vsakdanjostih, sem jo nakrat — ravno ko je stala tik mene in ogledovala neko podobno — kar hipoma objel in jo vroče poljubil. Zavrisnila je na lahko, a zdelo se mi je, da bolj vsled presenečenja, nego od strahu, sicer se pa ni dosti branila.

— »Ne zamerite«, sem potem jecel in res nisem vedel, kaj naj rečem, da bi mogel iti dalje.

rabljajo za nas kmete. Ko bi bil škof danes prisiljen prositi milodarov, bi v celem okraju dobival le brce v dar, le pri dveh bi mogoče dobil kruha, namreč pri tistih osebah, ki bi jima razupiti oskrbnik še škofovo kožo prodat. Še v župniščih bi se škofu slabo godilo, kajti iz požnih in vernih župljanov napravil bi kmalu neverne Tomaže. Torej, verni kmetje, čuvajmo se krivih prerokov! Redovniku, ki je propovedoval na dan sv. Stefana o takih prerokih, Nazarečani svetujejo, naj naprej rajši posveti svoje moči skrunitljem praznikov, kakor pa bi lagal na sv. mestu, češ, da so tudi med nami krivi preroki, koji širijo takšno časopisje, ki pravi, da ni Boga. Mi takšnih časopisov ne poznamo, in jih tudi ni med nami. Torej ne lagajte in ne blatite naših pravičnih časopisov, koji bičajo krive preroke v vsakem stanu, Vi pa le nas kmete. Če bi človek vse duhovniško obnašanje dobro premislil, prišel bi do tega, da le duhovniki mislijo, da ni Boga, ker lažejo na sv. mestih in oskrnjajo praznike in nedelje v kljub božjim zapovedim.

Ustanovni zbor zveze mlekarških zadrug.

Dne 18. t. m. se je vršil v Doljem Logatcu »pri Kramarju« ustanovni zbor zveze mlekarških zadrug kranjskih. Zbralo se je nad 40 zastopnikov mlekarških zadrug in posameznih udov.

Načelnik pripravljalnega odbora gospod Fran Majdič, c. kr. okrajni živinozdravnik v Logatcu otvori zborovanje, pozdravi navzoče; pozdravi in predstavi vladnega zastopnika, c. kr. okrajnega komisarja gospoda Silov. Domicelja. Slednji pozdravlja akcijo, zaradi katere se je zbralo tako lepo število udeležencev — kot najvažnejšo akcijo na gospodarskem polju, ter jej želi najboljši uspeh.

Gospod Majdič razloži na to pomen zveze ter poroča o delovanju pripravljalnega odbora. Ta je sestavil statute, katere je vlada potrdila, pa povabil vse mlekarške zadruge k pristopu v zvezo. Mnogo istih je naznanilo svoj pristop; vendar jih je še nekaj, katere tega niso storile.

Gospod Al. Domicelj ml. iz Zagorja prebere statute ter razloži program zveze. Najprej naj bi odbor po vseh časnikih objavil, da se je zveza ustanovila; mlekarške zadruge naj bi važnejše sklepe svojih sej naznanjevale zvezi; naznanjevale, koliko mleka, masla in sira imajo na razpolago; zveza pa bi skrbela za poštene odjemalce, za mlekarško osnobje. V Trstu naj bi se ustanovila centralna mlekaršna, kamor naj bi mlekarne pošiljale mleko in maslo; pri cent. mlekarši naj bi bila tovarna za konzerviranje mleka, da bi se isto oddajalo mornarici in eksportiralo v južne kraje: Grško, Egipt itd.

Gospod Majdič je mnenja, da naj bi se mlekarne delile na tri vrste:

1. One blizo železnice naj bi pošiljale mleko v pomorska mesta;
2. bolj oddaljene naj bi izdelovale maslo;
3. najbolj oddaljene, v hribih ležeče, pa naj bi izdelovale sir, kateri se vedno lahko proda.

Anka se je nekako posebno prijazno nasmehljala in je rekla;

— »Kaj bi Vam zamerila, da se le ne stori greh? ...

— »In če bi bil grešil?«
— »To ni mogoče — Vi ste duhovnik in ne boste grešili.«

Ti ljuba nedolžnost, sem dejal sam sebi in hitro znova poljubil rožnati ustni mlade lepe žene. Potem sem prinesel nekaj buteljč finega vina in primoral Anko, da je sedla poleg mene.

— »Ali veste, da zaradi Vas vso noč nisem mogel spati,« sem začel razgovor.

— »Zaradi mene?«

— »Da! Vedno mi hodite na misel. In Vi — ste-li Vi dobro spali?«

— »Ne posebno — ne vem zakaj — bila sem nekam razburjena.«

— »Razburjena? Morda, ker sem Vam poslal svoje darilce?«

— »Da — veste nisem vajena, da mi kdo stori kako ljubav.«

— »Uboga Ančka,« sem zdihnil in se primaknil k zarudeli ženki. »Uboga Ančka — tako življenje je pač malo veselo! Jaz bi Vas rad potolažil.« In pri teh besedah sem Ančko rahlo po-

Mlekarne naj bi se uredile, kakor okoliščine kažejo; vsaka naj bi imela svoj delokrog. Zveza bi se druge poučevala, kako naj se ravna pri sprejemu mleka, kako naj se ravna s mlekom, da se bode iz istega naredilo dobro maslo in sir.

Gospod ravnatelj Pirc omenja, da se je že pred dvema letoma hotela ustanoviti zveza, a žal, da takrat ni prišlo do tega. Ko bi se takrat to doseglo, bili bi danes že velik korak naprej. Pri nas gre vsaka stvar le počasi naprej — Program zveze naj bi se lobil na dva dela; na tehniški in trgovski. Naše mlekarne imajo mnogo napak; vzrok temu pa nismo mi, ampak tisti, kateri nas bi imeli podpirati. — Prva naloga zveze naj bi bila, da zahteva, da c. kr. kmetijsko ministrstvo poleg podpor, nastavi potnega učitelja ali nadzorika za mlekarstvo. Na Primorskem ima vsako okrajno glavarstvo svojega potovalnega učitelja za mlekarstvo. Mleko je novi vir za kmetovalca! Koliko milijonov in milijonov se je izgubilo, ker se za povzdi go mlekarstva ni nič storilo! Gevornik omenja, kaj vse stori Danska za povzdi go mlekarstva; zato pa je tudi mlekarstvo tam na najvišji stopnji, ž njim pa tudi živinoreja in blagostan ljudstva. — Naloga zveze je pa tudi ta, da na merodajnih mestih vpliva na to, da se bode za pouk mlekarstva osoja kaj storilo. Vsak mlekar mora biti tehniški izučen. — Centralna mlekaršna v Trstu, to je pravi ideal; a treba bode zato mnogo denarja.

Gospod Bole, veletržec na Reki, omenja, da se že 15 let peča s mlekarstvom, bil je prvi odjemalec mleka iz Kranjske, ter ima mnogo izkušenj v tej zadevi. On je mnenja da so pravila preveč na omejeni podlagi. Zveza mora biti poleg tehniškega, popolnoma na trgovskem stališču; zato pa mora imeti tudi vso oblast nad mlekarškimi zadrugami. — Omenja, da se mora pri tej važni in koristni akciji prepušiti vsa politika na strani. Vse, liberalne kakor klerikalne mlekarške zadruge naj pristopijo k zvezi; vse mlekuje — belo. Zveza naj kontrolira za vse mlekarne; nastanja naj mlekarje revizorje, sasnira dosežanje stanje mlekar, ter preprečuje medsebojno konkurenco. Ustanoviti v Trstu centralno mlekaršno ne bode tako lahko, ker se je bode kljubovalo, kjer se bode moglo; a če bode zveza dobro osnovana in vso akcijo dobro začela, potem bode premagala vse ovire. Odbora čaka mnogo dela! Za to akcijo bode treba pa mnogo denarja. Potem omenja govornik, kako podpira ogrska vlada mlekarstvo, in da nam se je od te strani bati konkurenco. Potem predlaga sledečo resolucijo: Pravila zveze mlekarških zadrug naj se v toliko spremene, da bode zveza absoluten gospodar čez vse mlekarne.

Gospod ravnatelj Pirc podpira resolucijo; istotako gospod Arko.

Gospod Majdič predlaga, naj bi se pričelo delovati na podlagi teh statutov; resolucijo naj se pusti odboru v pretres. Odbor bode kmalu uvidel kaj še manjka in kaj bode še treba. Sprejeto.

Na to se je vršila volitev stalnega odbora, o katerem izidu smo že poročali.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. januarja.

— **Deželni odbornik Povše in kranjski deželni odbor.**

Ljubil na cvetoče lice. »Kar bi bilo v mojih močeh, bi vse storil, da bi Vam olepšal življenje. — A Vi nečete, trdovratnica?«

Nič odgovora. Ančka je povesila oči, a videl sem, kako se ji dvigajo prsi notranje razburjenosti.

— »Ali me nečete, Ančka?«

Zopet nič odgovora.

— »Ali nisem po Vašem okusu? Jaz Vas imam neskončno rad — in poljubil sem jo na ustni. Vrnila mi je ta poljub vroče, strastno in to mi je pričalo, da ji nisem zopern.

— »Ljubljena Ančka — saj besedo mi privoščite. — Kaj Vas zadržuje, da ne pridete na moje srce? Ozir na moža?«

— »Ah, na moža ne mislim,« je zdaj odgovorila Ančka, »ali —.«

— »Torej? Bodi moja, sladka, ljubljena Ančka.«

— »Ali — to je vendar greh,« je vzdihnila ljubka žena.

— »No, da — pa ne posebno velik,« sem jo miril.

— »Tako velik pa vendar, da ga moram pri spovedi povedati. In kaj bi rekli gospod dekan.«

Kakor znano, je dr. Šusteršič vložil interpelacijo radi občinskih volitev v Seletah. V ti interpelaciji je pošteno opsoval vrlega župana Šlibarja, napredno stranko, in deželni odbor kranjski. Vse prav pobalinsko, kakor je že to v navadi ožindranemu ekaministru. Nad deželnim odborom se je poklicani parlamentarni ta lažni-vec znosil takole: »Es is nun allerdings richtig, dass der in seiner Majorität liberale Landesausschuss, dessen gerade zu frivole Parteilichkeit im ganzen Lande notorisch ist etc.« Ta impertinentni napad na deželni odbor je podpisal tudi **deželni odbornik Povše**. Sedaj smo rado-vedni, bode li naš deželni odbor to insulto molče v žep vtaknil? Hudo zadet je pred vsem glavar Detela ki ima moč in dolžnost, vstaviti vsak sklep deželnega odbora, če je ta sklep frivolno partajičen! Ta Povše je pač vedno — Povše!

— **Vencajs in Brejec** potrebuje reklame. Zategadelj raznašata po »Slovincu« gromovito vest, da je neko cerkveno predstojništvo dobilo neko pravdo proti banki »Slaviji«. V namenu, ki je popolnoma jasan, se bobna v »Slovincu«, da je zmagonosno cerkveno predstojništvo zastopal I. Vencajs, propalo banko pa dr. Ivan Tavčar. To zadnje pa ne more biti resnično, ker dr. Tavčar že dobro leto ni več zastopnik »Slavije«, tako, da je tudi v dotični pravdi ni zastopal. Vencajs in Brejec sta zopet enkrat kolegijalno neresnico govorila.

— **Zopet bisaga.** Papež Leon XIII. mora letos zopet praznovati kak jubilej. Leto za letom mora jubilirati, kajti papeževi jubileji nesejo. Letos bo papež praznoval 25letnico svojega kronanja. Seveda so se koj našli ljudje, ki hočejo prirrediti romanje v Rim, samo najslavnejšega romarja letos ne bo zraven, prelata Drozda, ker ga imajo v Pragi zaprtega zaradi milijonskih sleparij, ki jih je izvršil pri posojilnici sv. Vavla. Toda Drozdov duh je ostal pri prirejevalcih romanja. Važno, jako važno se jim zdi, da popeljejo kar mogoče po-božnih katoličanov v Rim, še važnejše pa se jim zdi, napraviti pri ti priliki masten profit. Naši klerikalni listi so že začeli bobnati za to romanje. »Domoljub« je v zadnji številki priobčil kar cel članek, v katerem priduša ljudi, naj gredo v Rim. Seveda je tudi povedal, koliko bo ta »špas« veljal. V tem oziru piše: »Cena vožnji je izredno nizka. Za drugi razred 240 K 60 vin., ali 120 gold. 30 kr., za tretji razred 161 K 46 vin. ali 80 gld. 73 kr. « Domoljub »pravi sam, da priredi to romanje neki odbor na Dunaju. Zanimali smo se za stvar in si preskrbeli nemški original »Domoljubovega« oklica. Prepričali smo se, da je »Domoljub« posnel precej vse, kar je v oklicu omembe vrednega, samo to je »pozabil« kar je najvažnejše, oziroma je utajil, kaj je celo dunajski

— »Ali, ljubo srčice, kaj ne veš, da sem tudi jaz božji namestnik prav tako kakor gospod dekan, in da imam jaz ravno tako oblast odpustiti grehe kakor dekan?«

— »Vem — a jaz hodim h gospodu dekanu k spovedi, kar sem živa.«

— »To vendar nič ne de.«

— »Kaj naj ga zapustim? Veste, tega ne bi rada storila. Gospod dekan so mi bili vedno kakor oče — še boljši so bili kakor pravi moj oče. Če bi izostala, bi takoj slutili, da sem zašla na napačno pota —«

— »Ali, ljuba Ančka,« saj ni treba da zapustite svojega spovednika. Le ostanite pri njem. Stvar se lahko tako napravi, da boš namesto enega spovednika imela dva, dekana in mene. Česar ne boš hotela povedati pri dekanu, povedala boš pri meni. Ali me razumeš?«

— »O, da! A je-li to dovoljeno?«

— »Seveda, saj bi ti sicer tega ne predlagal. Sicer pa vzamem vse jaz na svojo vest; za vse bom jaz odgovoren pred Bogom, ne ti; ljubo srce, si lahko povsem mirna.«

Vedel sem dobro, da cerkev tega

odbor v svojem oklicu povedal. Dunajski odbor pravi v svojem oklicu, da mora vsak romar plačati vožnjo in pa še prispevek za »romarski fond«, to je za bisago, in sicer znaša ta prispevek 10 gld. ali 20 kron pri tistih, ki se peljejo v III. razredu, 15 gld. ali 30 kron pri tistih, ki se peljejo v II. ali I. razredu. »Domoljub« je pa ta prispevek 10 gld. ali 20 kron kar priračunal vožnji, da bi ljudje ne izvedeli, da morajo 10 gld. ali 20 kron odšteti v bisago. Ker se računa na 450 romarjev, bo skoro 5000 gld. ali 10.000 kron profita pri tej po-božni kupčiji. Pa naj kdo reče, da »Domoljub« ne slepari ljudi.

— **Društvo sv. Marte.** Kar počenjajo nekateri leni popi, presega že vse meje. Pod krinko, da hočejo ljudstvu pomagati, hodijo na plen in ustanavljajo kar posebna društva, da si polnijo žepe. Ravno kar je vlada potrdila pravila novega društva, ki hoče svoje delovanje raztegniti po celi deželi in dobiti v svoje kremp-lje največje reve, namreč služkinje. »Društvo sv. Marte« ima namen podpirati dušno in gmotno služkinje na Kranjskem, zlasti v Ljubljani, ali druga določila društvenih pravil svedo-čijo, da bode to društvo služkinje le izkoriščalo. V ta namen so si podjetni popje v društvenih pravilih zagotovili neome-jeno oblast nad društvom. Ko bi imeli ti ljudje poštene namene, bi društvo uredili tako, da bi odločevali člani, katerim je vendar društvo namenjeno in ki bode društvo s svojimi krvavo zasluženimi pri-spevki vzdrževali. Tako se dela povsod, kjer ustanavljajo društva poš-teno ljudje, ki imajo poštene namene. Pri društvu sv. Marte pa ne bo tako. § 7. društvenih pravil do-loča: »Predsednik društva je eden izmed ljubljanskih du-hovnikov, ki ga izvoli občni zbor. Ta si privzame še enega svetovalca, ki je obenem nje-gov namestnik. Njuno delo-vanje traja, dokler se sama ne odpovesta.« — Kaj ni to prak-tično? Moža se ne moreta odstraniti na noben način. Stem pa nismo še pri kraju. Isti paragraf določa tudi, da je vsak odborov sklep le tedaj veljaven, če ga potrdi predsednik. Člani smejo plačevati in odbor sme govoriti, a česar du-hovnik-predsednik ne odobri, to nič ne velja, da, tudi če bi se vse društvo spuntalo proti predse-dniku, ne opravi nič, ker predsednik kratkomalo ne potrdi dotičnega sklepa. Zanimiva je dalje tudi določba, da v slučaju, ako vlada društvo sv. Marte razpusti pripade društveno imetje »Krščansko-socialni zvezci«. Res, ču-diti se je, kako je mogla vlada taka pravila potrditi. Kdor res dobro želi tistim revam, na katere prežita stolni vikarij Janez Kalan in njegov pajdaš Luka Smolnikar, ta naj jih svari, da naj se ne dajo

ujeti na limance sv. Marte. Če ka-tera misli, da bo kaj imela od tega društva, kadar ne bo več za delo, se krvavo moti. § 2. društvenih pravil pravi, da v dosego društvenega namena — podpirati dušno in gmotno služkinje, si postavi društvo a) lasten dom; b) daje v njem po možnosti svojim udom zavetja; c) skrbi za pouk in izobrazbo svojih udov; d) posreduje jim službe. O po-uku in izobrazbi, ki ga bosta Kalan in Smolnikar dajala služkinjam, ni treba govoriti; lepega in koristnega se od teh ljudi še nihče ni naučil. Če bo društvo zidalo lastni dom, bodo članice imele to veselje, da bodo plačevale obresti od najetega posojila, ker brez denarja tudi Kalan ne zna hiš zidati. A kaj bodo imele od društva? Druzega nič, kakor da bodo za časa brezposelnosti sme-le prositi zavetja v društvenem domu. Dobile ga bodo seveda samo po-sebne prijateljice kaplana Kalana ali kaplana Smolnikarja. Naravnost sme-šno pa je, da hočejo kaplan Kalan in njegovi pajdaši igrati »cupringarice«. Katera dostojna rodbina pa bo vzela služkinjo, če jo priporoča kak Kalan ali kak Smolnikar? Fajmoštri pa, katerim so kuharice še kaj več, kakor le služkinje, se bodo pa lahko obračali do društva sv. Marte in pre-pričani so lahko, da jim bodeta Ka-lan in Smolnikar dobro postregla, ali to ne bo več posredovanje služb, nego že bolj — rufijanstvo.

— **»Domoljub«**, list za po-polno poneumenje slovenskega ljud-stva, prinaša na svojih straneh razne vneboupajoče neumnosti in laži. Tako si je letos osnovalo uredništvo dr. Častne besede rubriko: Vprašanja in odgovori. Prva številka je prinesla prvo vprašanje: »Na Štefanji dan mi je prišla misel, koliko približno šteje sv. cerkev svetih mučencev in mu-čenic? Koliko je v sedanjem času približno duhovnikov?« Odgovor: »Število sv. mučencev in mučenic dosega svoto 16 milijonov«. Mi pa stavimo »Domoljubu« vprašanje: »Ko-liko pa približno znaša število tistih, ki so jih svete inkvizicije na grmadi požgale?« To naj pove »Domoljub« svojim butastim »bravcem«, da bodo vedeli tudi to lepo dejanje Kristovih namestnikov. Dalje piše »Domoljub«: »Na celem svetu biva zdaj okrog 1540 milijonov ljudi; od teh je 270 milijonov katoličanov, in med njimi deluje 251.510 duhovnikov, 109.049 redovnikov in 457.660 redovnic. Kaj ne, ne bo še kmalu kraj »klerikal-nega zmaja?« Mi stavimo vprašanje »Domoljubu«: Ker je po zatrdilu na-ših duhovnikov samo naša katoliška vera edino zveličavna in ker šteje ta samo petino ljudi na zemlji, ka-kor »Domoljub« piše, kam bodo šle te štiri petine ljudi? Tretje vprašanje v »Domoljubu« je: »Kje je rojen dunajski župan Lueger, kaj je bil poprej, iz kakšnega stanu je?« Odgovor v »Domoljubu«: »Lueger je rodom Dunajčan, je bil prej sloveč advokat in je še zdaj — star fant,

ljenje in da je pripravljena tudi moža zapustiti, če bi to jaz želel.

Spreml sem jo do hišnih vrat in tam sem naletel na dekanovo sestro. To srečanje ni mi bilo ljubo, a zato sem Ančko hitro odslovil ter pristopil k dekanovi sestri, da bi se nekoliko pošalil. Komaj pa sem položil roko na njeno ramo, me je žena pahnila od sebe in mi z rezkim pogledom zalučala v obraz besede: »Spravite se proč — Vi tudi niste nič boljši kakor drugi.«

Ta izraz preziranja me je sicer jezil, a še bolj me je jezilo spoznanje, ki mi je prinesel ta prizor, da sta namreč dekan in njegova sestra dobro podučena o mojem počenjanju, dasi sem je skrbno prikrival, in da me zaničujeta. To mi je tudi pojasnilo, zakaj se me je dekan ogibal, kolikor je le mogel, in zakaj so-seda župnika Urbana »slučajno« ni bilo nikdar doma, kadar sem ga obiskal. Toda spomin na urice sladke ljubezni, ki sem jih popoldan vžil, je oblake te nevolje hitro pregnal in ko sem zvečer v svoj dnevnik zabeležil dogodke tega dne, sem dostavil: »Dies albo notanda lapillo!«

ne dopušča, da obsoja tako postopanje — a nisem se brigal za to, kakor se toliko drugih duhovnikov ne briga.

— »Ali si zdaj pomirjena, Ančka?«

Malo se je zamislila, potem je za-rudela do las in naslonivši glavo na mojo ramo, dihnila komaj slišno odlo-čilni: »Da.«

Ta »da!« V njem je bilo toliko gorečnosti, toliko ljubezni, da sem kar strepetal in da mi je zavrela kri. Ta »da« je bil cela pesem ljubezni, sinfo-nija strasti, s to besedo je bilo rečeno: »Jaz te ljubim! — Jaz sem tvoja! — Popolnoma tvoja! Z dušo in telesom! — Tu me imaš — vzemi me!«

Držala sva se v strastnem objemu in moje ustne so pile ljubez in nje-nih ust. In ko sem se potem prepričal o njenih čarih, sem vzkliznil: »Bog je res velik v svojih delih — Magnus Dominus in operibus suis —«

Ančka je ostala celo popoldne pri meni in šele odšla, ko se je zmračilo. Pri odhodu sem ji podaril za spomin lepo zlato srčece z zlato verižico, katerega je bila tako vesela, da me je nešteto-krat objela in poljubila ter mi zatrje-vala, da me bo ljubila vse svoje živ-

Bog nam daj še dosti takih vrlih fantov. Svetujemo »Domoljubu«, naj svojim »bravcem« odgovori na to vprašanje: »Kaj je znano iz Šusteršičevega življenja iz prejšnjih let? Kako je delal testament v Ovišarjevi hiši? Zakaj mu pravimo liberalci Zlindra? Zakaj ni dr. Šusteršič vpisan ne v »Slovensko Matico«, ne pri Ciril-Metodovi družbi? Zakaj za Prešernov spomenik in še več drugih dobrodelnih naprav ne da niti vina? Zakaj se klerikalci boje liberalnih časopisov, ki pišejo tako, da se niso bili zaradi laži in častikraje kaznovani? Če »Domoljub« odgovori na ta vprašanja po resnici in pravici, smo pripravljeni, dati nekaj svetlih — vinarjev za ljudski sklad. — »Narodni Gospodar«, glasilo »Gospodarske zveze« v Ljubljani, piše v zadnji številki: »Sploh pa je dobra molzna krava večja dobrotnica človeštva, nego mnogi slavni možje, katerim stavijo bronaste spomenike!« Prav lepa je ta, lepa primera krave s slavni možmi, pravi in pristni tipus dr. Krekove zmešane filozofije in sociologije ter dokaz lepega uredniškega talenta dr. Schweitzerja. Kakor znano, smo Slovenci doslej enemu slavnemu možu postavili bronast spomenik, katoliškemu duhovniku Valentinu Vodniku. V nekoliko se pa vendarle strinjamo z »Narodnim Gospodarjem« in trdimo, da je tudi slaba molzna krava večja dobrotnica slovenskim kmetovalcem, kakor pa vsi živeči, slovenski klerikalci s škofi vred. Pri tej primeri »Narodnega Gospodarja« nam prihaja tudi na misel izjava nekoga preprostega kmeta, ki je bral v »Domoljubu«, koliko so klerikalci že storili za kmeta. Ta kmet je namreč rekel: »Hm, kako pišejo, koliko store za kmeta, jaz pa verjamem, da vsak, kdor ubije tri poljske miši stori več koristnega kmetijstvu, kakor vsi tisti širokoustni klerikalci, ki se bahajo s svojim »delom«.

Hribovski.

— **Kako živahno.** »Katoliško društvo« v Kamniku, kojega pravi vodja je — bralcem »Slov. Nar.« že dobro znani dekan Lavrenčič — je kupilo v Kamniku hišo za okroglo svoto 10.000 gld. = 20.000 kron. Da bi pa po slabem gospodarstvu (ki je pri klerikalcih sploh navadno) ne prišlo »Katoliško društvo« v zadrego, in da bi našemu dekanu sodnijski birič ne prišel do živga ter bi lepega dne pred »Katoliškim domom« ne kričal: »k prvim, — k drugim! ne da nobeden več? — je iznašel gosp. dekan rešilno misel. Ustanovljati je pričel novo društvo, ki naj bi se zvalo »Društvo Kamnik«. Kdor hoče temu društvu pristopiti kot ustanovnik, mora plačati enkrat za vselej 100 K, in društveni odbor bode poskrbel, da se bodo brale za tiste »kaline«, ki hočejo sesti na te limance — čujte in strmite — »sv. maše«. Tudi kšeft! Kajti z zidanjem v Kamniku je kaj slaba. Stolz se nikakor neče podreti in dati »polirju« prilike, pokazati svoj »obširni razum«. Hudo mušni Kamničanje pa pravijo, da bode baje zastopnik tega društva »na zunanaj« — vsakočasni konjač. Komentara k temu menda ne bode treba. X.

— **Konsum in posojilnica v Tuhinju.** V bližini Kamnika, v Zgornjem Tuhinju so klerikalci pred nekaj leti ustanovili konsum. Pripoznali so izrečno, da so ga ustanovili iz političnih namenov in sicer zato, da bi z njim udarili kamniško mesto, v prvi vrsti pa trgovce in obrtnike. Seveda je ta konsum takoj stopil v najtesnejšo zvezo s posojilnico. Sedaj pa krožijo kaj čudne senzacionalne govorice o tem konsumu in o tej posojilnici. Govori se, da je ljudstvo grozno oškodovano, da je vsa organizacija pred bankerotom in da vložniki tirjajo pri posojilnici svoje vloge. Župnik, ki je glavni krivec, odhaja; ta blagoslovljena podganazapuša potapljačo se ladjo; učitelj pa mora baje begati in se skrivati pred ljudmi. Tako se govori. Prosimo kamniške prijatelje, naj nam nemudoma sporoče, kaj je na tej govorici.

— **Sodnijska imenovanja — Robič-Ploj.** Pod tem naslovom

piše celjaka »Domovina«: »Slovenski Narod« je v včerajšnjem uvodnem članku »Ploj in Robič« takorekoč interpeliral na našo časnikarsko čast, da povemo svoje mnenje o naših dveh poslancih, Ploju in Robiču, ki nista podpisala interpelacije poslance Ferjančiča, tičdoše se krivičnega vladinega postopanja pri imenovanjih sodnih uradnikov na Štajerskem. Valed tega izjavljamo, da smo se čudno čudili, ko smo čitali državno-zborska poročila in da nikakor ne moremo razumeti, da sta ravno ona dva naša poslanci, ki zastopata interesirane kraje, odrekla svoj podpis interpelaciji, ki zadeva naše najvitalnejše vprašanje. Obenem izjavljamo, da pričakujemo pojasnila o tej zadevi od teh dveh gospodov poslancev. Ako ne dobimo povoljnega, bomo izpregovorili najresnejšo besedo. Najodločnejše pa protestiramo proti temu, da bi se prenašal kranjski osebnostni boj v dunajski parlament, in da bi se morebiti našim štajerskim poslancem vezale roke na povelje tega ali onega poklicanega ali nepoklicanega činitelja, in naj si bo, kdor hoče. Toliko za sedaj v odgovor »Slov. Narod« in onim našim čitateljem, ki so se z nami vred čudili koraku poslancev Ploja in Robiča.

— **Župnik z revolverjem.** Pred mariborskim sodiščem je bil dne 22. t. m. mlad župnik iz Trbnja, Fr. Šaloven, obdolžen hudodelstva javnega nasilstva, ker je svojo sobarico, Amalijo Singerle, zaklenil v sobo ter jo z nabitim revolverjem v roki silil, da mu pove ali je spolno občevala z dvema moškima v fari. Tudi mežnar Ferk je tožil župnika, da ga je na dvorišču klofotal ter vlačil za lase. Župnik je obstal le telesno kaznovanje. Obravnava je trajala skoraj celi dan. Sodišče ga je obsodilo zaradi nevarne grožnje, telesne poškodbe in prestopka orožnega patenta na šest tednov težke ječe.

— **Odvetniški izpit** napravil je odvetniški kandidat gosp. dr. Josip Sajovic pri c. kr. višjem sodišču v Gradcu z izvrstnim uspehom.

— **Promocija.** V ponedeljek dne 26. januarja t. l. bo promoviran na graškem vseučilišču gosp. Rihard Karba iz Ljutomer doktorjem vsega zdravilstva. Čestitamo!

— **Gosp. Alojzij Minatti,** trgovec in posestnik na Igu, zaročil se je z gospodično Ano Lampret, učiteljico na Igu, katera je vsled tega resignirala na učno mesto. Čestitamo!

— **Slovensko gledališče.** Jutri, v nedeljo sta dve predstavi: popoldne ob 3. narodna igra s petjem in godbo »Rokovnjačica«. Sodelujejo gospa primadona Hanusova Svobodova, operni zbor in vojaški orkester; — zvečer ob polu 8. opera repriza »Fausta«. — V torek je premijera znamenite češke veseloigre »Morska deklica« dr. Jos. Štolbe, predsednika »Maja« v Pragi. Prav sedaj se poje na Dunaju Grünfeldova opereta »Lahkoživec«, ki ima svoje besedilo po tej veseloigri. Tri glavne vloge igrajo komiki gg.: Verovšek, Lier in Boleška.

— **Slovensko gledališče.** O vprizoritvah svetovnoznane operne tragedije »Margarite Faust«, težko je izreči kritiko-sodbo o izidu, kakor o posamičnih pevcih. Pomišljamo se, ker se neče nikomur krivica goditi, niti režiji, niti predstavljalcem, kar pa je težavna reč, ker je že sleherni slišal tu ali tam kako dobro vprizoritev, ustrojil si po igri enega ali drugega umetnika od te ali one vloge svoj poseben vzor. No, včerajšnja vprizoritev navedene Gounodove opere ni bila odlična, veseskozi nepomankljivo dovršena, pač pa je tako dobro vsela, da si jo ogleda tudi nepomišljeno razvajenec, če semter tam spregledamo za naše odnošaje umljive nedostatke in hibe. Z vneto se je zavzela gdč. Procházková za popedeljeno naslovno vlogo, zrisala si jo je pred umom, kakor nam stoji že pred očmi Marjetica poprečne krasote in strasti, podoba je vzeta za poslušalca kakor igralca iz knjige in šole. Torej gdč. Procházkina Marje-

tica je veseskozi poštena deklica celo v zaporu; skoraj bi ji ne verjel človek; da se je tako hudo pregrešila, umorivši svoje dete. A zdelo se nam je včeraj nekam plašna, kar je vplivalo nekoliko na razvitek igre, nekoliko pa na glasoven položaj. Pri nastopu premalo najvna, pogrešala se je v najvažnejših prizorih v tej ulozi pričakovana živahnost, na pr. kadar si nadene nakit lišpa najdenega na vrtu in v ječi, kadar baš ona z zadrževanjem provzroča konflikt in prevrat v igri, trdno odločena, da reši samo sebe, svojo dušo, če se pokori posvetnemu sodniku, odklonivši beg s Faustom iz ječe in eventualno brezskrbno življenje z ljubimcem. V dijalogu pa s Faustom na vrtu, kjer se sprehajata zaljubljena parčka, sodelovala je s sodrugom g. Vlčkom kot Faustom jako vspešno, kar velja do konca tega čina, kadar razmišlja dekle pri oknu o ravnokar odidelem Faustu, želeč si ga nazaj, razodevajoč strastna čustva zvezdicam na nebu. Temno poželjenje, oziroma po Goetheju izraženo, Mephisto, razkrije Faustu dekletovi temni položaj; ljubljena združena sta v objetu zopet pri oknu, kar je v operi največjega glasovnega in orkestralnega efekta. Da bo sledil njenemu priznani vrednemu trudu tudi zaželjeni uspeh, potrebno bo, naj gdč. opusti pevati s tresočim glasom, v pozitivnem oziru pa naj opremi svojo vlogo z nekoliko večjim temperamentom. Dasiravno se je govorilo nekaj o bolehavosti g. Vlčka, ni se zapazilo o tej nepriliki včeraj ničesar, za svojo igro izumil si je junaški način, dočim se je odlikoval s čistim glasom, katerega je vedel brzdati in vzdržati v mejah liričnega tenorja, tako se mu je krasno stekla svetovnoznana cavatina peta na vrtu, v kateri pozdravlja Faust vzradošen priprosto krasen okoliš, v katerem biva ljubljena Margareta. Falsset posrečil se mu je pri tej priliki kar najimennitnejše. — Čez dva dolga tedna, v kateri dobi je prestal g. Král baje precej mučno bolezen, nastopil je čislani naš baritonist pred občinstvo v vlogi Valentina, katero je završil navzlic temu, da je očitno še rekonvalescent, v naše popolno zadovoljstvo, ker je igral z veliko realistično, peval pa ognjevit, navdušljivo. Vloga ta baš ni velika, a podpira igro z dvema močnima stebroma; na eni strani nežno čuteč Marjetičen brat in Siebelnov prijatelj, na drugi strani osorni vojak, pogumni zaščitnik Marjetične devičke časti. Pohvaljen je bil g. Král vzlasti radi elegične pesmice pričetkom svojega nastopa, katero je spel s pretresljivim občutkom. Nadejamo se, da ga letos bolezen ne bo več ovirala izvajati umetniškega delovanja na našem odru. G. Aschenbrenner je bil zanimiv kot Mephisto s spretno živahnostjo zrisal si je svojo vlogo tako ugledno, da mu glede igre nimamo ničesar oponašati, v glavnem oziru je bil dober in disponiran. Vlogica Siebelnova poverila je se bila to pot gospej Hanuš Svobodovi, s čemur je občinstvo lahko popolnoma zadovoljno kajti že dolgo slednje ni videlo tako ljubeznivega, krotkega Marjetičnega oboževalca, nego baš včeraj, da je ta umetnica v skromni svoji pesmici pela primerno izrazito, je ob sebi umevno. Kadar se eventualno v tej operi menjajo predstavljalci, bi bilo uvaževati: Siebelna poveriti morebiti eni ali drugi gdč. našega opernega osebja. Za poskušnjo v zmožnostih posamičnega, bi bila Siebelnova vloga velike važnosti. Pohvalno omeniti je slednjič tudi gdč. Glivarčev kot vdovo Schwertlein, katera je z navedenimi solisti vred v čveterospetu na vrtu častno rešila si svojo postransko vlogo. Utrditi se mora resnici na ljubo, da sta posegla oba pevka zbora jako krepko in odločilno v igro. Pogreška ni bilo opaziti nobenega, kretanje ljudstva na odru, n. pr. pred Auerbacherjevo kletjo in o vrtni vojakov v domovino videlo se nam je toli živahno in dejanju prikladno, da si ga v tem oziru boljsega ne želiš tudi od znamenitejšega gledališča mimo našega. Režija je dobro razpolagala z vsem potrebnim, pripomniti

je koncem poročila še to, da so nastopili g. Vlček kot Faust, Aschenbrenner kot Mephisto in ga. Hanuš Svobodova v krasnih novih kostumih, prirojenih po garderobirju g. Valenti po Milanskih vzorih. Dr. B.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je vrodilo sl. predstojništvo šentpeterske ženske podružnice dohodek zadnje veselice obeh združenih podružnic — ženske in moške. Veselica je bila v nedeljo, 4. t. m. v »Narodnem domu«. Dohodek znaša 850 kron. — Ko družba hvaležno beleži ta veliki prispevek, kliče vsem svojim podružnicam po slovenski zemlji: Ne zaostajajte v delavnosti za našima sl. šentpeterskima podružnicama v Ljubljani!

— **Seja pripravljalnega odbora dež. učiteljske konference leta 1903.** Pripravljalni odbor deželne učiteljske konference je imel dne 21. t. m. svojo tretjo sejo, v kateri se je smoter obravnaval in deloma tudi definitivno določil za pouk v slovnici (poročevalec nadučitelj Toman) in za pouk v računstvu (poročevalec učitelj Bernot). Vzelo se je tudi na znanje poročilo učitelja Gärtnerja za predpriprave razstave učil. V prihodnji seji (26. februarja) se bode razpravljalo o referatih o pouku v oddelkih, splošno in po drobno o temeljnih načelih učnega jezika in slovnice na srednji in višji stopnji in o pouku v ženskih ročnih delih. Določili so se tudi poročevalci za realije in spretnosti, katerih poročila se bodo obravnavala bržkone šele v marcu in aprilu. Pred začetkom druge seje je bila hospitacija članov v 4. razredu ces. kr. vadnice (vadnični učitelj Verbič, tema: Ljubljansko barje) in o priliki tretje seje v I. razredu (vadnični učitelj Krulc, tema: sklep za odštevanje (6—2, 6—4) in »Krokar« nazorni nauk na nižji stopnji).

— **Na adresu poštnega ravnateljstva v Trstu.** Iz št. Lamberta pri Litiji se nam piše: C. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu namerava vpeljati tu v kratkem času poštno nabiralnico z zvezo s Savo. Za naš kraj bode to velikega pomena, vsaj smo do sedaj ločeni od enakih dobrot, katere uživajo drugi kraji že več let. Ravnateljstvo bomo jako hvaležni za to naklonjenost, marsikdo si bode prihranil mnogo časa in zdatnih stroškov. Čuje se pa, da deluje tukajšnji župnik z vsemi silami na to, da bi se njemu poverila ta nabiralnica. Isti želi tudi iz osebne koristi zvezo z Zagorjem, vsi občini pa je ugodnejša bližja in tudi cenejša zveza s Savo. Župnik pošilja sedaj po svojo pošto v Zagorje ter ob enem lovi pošiljatve drugih; posebno veselje ima nad »Rodoljubu« in dopisnicami. Zlasti prve namerava z vsemi sredstvi odpraviti, iz drugih pa zvedeti razne vesti svojih faranov. Da nam je jednako poslovanje do skrajne meje neljubo in tudi nedopustno, si vsakdo lahko misli. Prebivalci tukajšnje občine smo odločno proti temu, da se izroči poslovanje poštne nabiralnice župniku, ker s tem bi se bolj oviral poštni promet kot pa pospeševal. Kako je župnik do sedaj ravnal z onimi poštnimi pošiljatkami, ki so dospеле v njegove roke, o tem bomo govorili v prihodje. Povemo pa lahko zanimivih reči. Nabiralnica naj se torej odda komurkoli, edino ne njemu, saj se dobi tu sposobne in nepristranske osebe. Pričakujemo, da bo c. kr. poštno ravnateljstvo upoštevalo našo občno željo ter v kratkem v poslovanje izročilo zaželjeno poštno nabiralnico.

— **Vseslovenska umetniško-obrtna razstava v St. Peterburgu in — Slovenci.** Naprošeni smo objaviti naslednje: 23. maja (!) 1902 so v St. Peterburgu sklenili, da se l. 1904 otvori v ruski prestolici vseslovenska razstava, ki naj kaže bistvo vseh slovenskih narodov, njih plemenske posebnosti in gospodarski položaj, izdelke in izdelke njih dežel, njih obrte, rokodelstva in umetništva. Razstava je bila sklenjena torej že

v maju m. l., a v Slovencih se ni zanj dolej še ničesar storilo, — da, niti govorilo. Res je, da smo majhen in ubog narodčič, ki nima, bogve, kaj pokazati Rusom in drugim narodom; toda nekaj plemenskih posebnosti, nekaj svoje obrti, rokodelstva in umetništva (literature) imamo vendar le. Vsaj nekoliko se moramo porigrati za to razstavo, da pokažemo svetu, da živimo. Odposlanik osrednjega razstavnega odbora se je pred meseci mudil tudi v Ljubljani ter pustil tu nekaj tiskanih vabil. Zgodilo pa se ni med Slovenci za nameravano razstavo doslej še prav nič! Na občnem zboru »Ruskega kružka« je govoril o razstavi gosp. dr. L. Jenko, odtlej — nad vsemi vrhovi mir! Niti po naših časopisih ni čitali ničesar, da bi se kaj pripravljalo. Saj pa se ni izvolil niti še kak odbor, kar bi bil vsaj začetek. Ker pa je že skrajni čas, da se začne med našimi obrtniki, rokodelci, zavodi in literati-umetniki s pripravi, bi bilo nujno potrebno, da se skliče predvsem pripravljalen shod, na katerem se izvoli odbor. Po mojem mnenju naj bi se osnoval v Ljubljani nekaj osreden odbor po drugih slovenskih deželah pa podružni odbori. Poklicani faktorji na delo! Klicar.

— **Na maškaradi ljubljanskega Sokola,** to se pravi v Nižnem Novgorodu nam bode prilika dana gledati rusko svatbo. Sreči dveh meščanov novgorodskih skleneta tedaj nerazrušno pozemsko zvezo. Hozajka ženinova mati Jekaterina Timofejevna je s posredovanjem častitljive svahe, to ženska, ki posreduje zakonske zveze, Ane Ivanovne, svojemu sinu Andreju Timofejeviču znala pridobiti primerno nevesto v osebi device Tatjana Petrovne. Za svata so naprosili strica Pavla Nikolajeviča, ki je — temu je že 14 dni — bil pohodil dom Tatjana Petrovne ter pridobil privolitev njenih staršev. Ženinovi starši namreč Jekaterina Timofejevna pa njen soprog, ki pa ne šteje dosti pri celi zadevi, Timofej Vaziljevič, sta bila prišla — temu je že 11 dni — na nevestin dom, da si jo ogledata (gladjanki). V svoji najlepši obleki stopi devica Tatjana Petrovna pred nju, tresoča se kakor trepetlika ob Volgi kedar zapihla večerni veter in zarudela v obraz kakor novi pipece tjoke Nadine Vikentijevne in se globoko prikloni. Dva dni pozneje — temu je že 9 dni — pridejo stariši Tatjana Petrovne ogledat si novi dom svoje ljubljene, »podvorja smotret.« Timofej Vaziljevič jih sprejme s kruhom, soljo in vodko; edina vloga, ki jo je vsled odredbe Jekaterine Timofejevne smel igrati njen soprog, njen »ničev«. Drugi dan — temu je že 8 dni — jim je na nevestinem domu njen oče vrnil kruha, soli in vodke in na to je bila — temu je že 6 dni — slovesna zaroka v hiši ženinovi »progoj« ali »propivanki«. Domov prišliši so razodeli stariši svoji ljubljanki Tatjani Petrovni, da so jo propili t. j. zapili. In zgodovina novgorodska nam pripoveduje, da je tedaj od sten Pjetrove izbe odmeval glasen plač — ali od žalosti ali od veselja, tega zgodovina komentuje — in da je vsled tega tiste dni Volga povisala svojo gladino za 0.0008 mm nad ničlo. Dne 12. svečana ruskega štetja to je 24. svečana po našem obhajata torej geroj Andrej Timofejevič in Tatjana Petrovna svoje ženitovanje. Takrat pa bode veselo v Novgorodu, zakaj Jekaterina Timofejevna podkurila bode svoj največji samovar, a Pavel Nikolajevič nam odbije čepe sodom svojim polnim nastojajočje vodke. In od veselja bode zaplakala častitljiva Ana Ivanovna in plakali bodo vsi od Timofeja Vaziljeviča — tudi to mu dovoli Jekaterina Timofejevna — pa doli do njanja Saše Nikoforovne.

— **Planinski ples.** Vabila so razposlana, priprave za primerno dekoracijo sokolske dvorane urejene in v ponedeljek se prične delo v dvorani sami, katero je spremeniti v planinsko pokrajino. Pot v to pokrajino nas bo vodila ob temnem gozdu, za katerem bode štrlelo visoko gorovje in nas pripeljala do konca doline, katero zaključijo snežniki, pod njimi pa leži čisto gorsko jezero. Stranska pota pa nas bodo vodila k planinski koči, pred katero na trati bo pravo planinsko življenje. Brhke planinke bodo tam postregle tudi najbolj razvajenemu žledocu, planinska godba pa bo igrala okrogle ter vabila k rajanju. Poleteli bomo potem v višine, od koder bomo obdovovali krasni razgled. Hiteti bomo morali, kajti vremenski preteki nas zagotavljajo, da bo ta večer silno snežilo in tudi v plesni dvorani se temu izogniti ne bomo

➤ Dalje v prilogi. ➤

mogli. Ker bo v planinski pokrajini mnogo potov, naprav in tedaj orijentacija za neizurjene težka, poskrbel bo odbor za zaznamovanje potov in napravo napisnih tablic; poleg tega bodo tudi gorski vodniki na razpolago. Tedaj naj bodo sleherni brez skrbi, ker bode za vse skrbjeno, in naj pride vesel v planinsko družbo, na planinski ples.

— **Občni zbor „Pravnikar“** se vrši, kakor že objavljeno, v ponedeljek 26. t. m. ob 1/9 uri v restavracijskem lokalu „Narodnega doma.“ Odbor prosi prav številne udeležbe pri tem prijateljskem sestanku slovenskih pravnikov.

— **„Slavčeva“ maškarada.** Kakor prejšnja leta, tako je tudi letos odbor osredotočil vso pozornost na prireditve društvene maškarade, da se verno pridruži onim iz prejšnjih let, v katerih je bila splošna sodba o krasni prireditvi. V tem ko smo se vlni divili čarobni gozdni pokrajini, nas popelje „Slavce“ sedaj na svetovno prizorišče „new jorškega pristanišča“. Da bode za vsestransko presenečenje skrbjeno, pove že sam naslov maškarade, vsaj je dana za maskovanje prilika najbujnejši fantaziji, tako skupinam, kakor posameznikom. Dasi je potreba v tem oziru varovati mnogo tajnosti, vendar smemo povedati, da se pripravljajo večja ekspedicija, katera hoče poloviti one sumljive elemente, kateri so se zatekli tja iz raznih delov sveta. Od druge strani se poročajo, da želi velika skupina pokazati, kako se v Ameriki z do neba segajočim vršedem pričakuje Silvestrovo, to pa le, ako tega newjorska policija ne zabrani. Ker pa je sedaj v Ameriki velika akcija za ravnopravnost raznopoltnih narodov, bodi povedano, da bodo imeli na newjorskem pristanišču vsi jednake pravice, tako belo — kakor črno — in rujavokožci, še celo tencovranci se ni potreba bati „mlinčanja“, ako tudi bodo le v šetorih nastanjeni.

— **Vabila za trgovinski ples,** ki ga priredi slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v soboto dno 7. februarja v veliki dvorani „Narodnega doma“, razposilala se bodo večinoma že jutri. Pri ogromnem delu, ki ga povzročijo vabila, pa je lahko mogoče, da smo kakega gospoda ali celo kako rodbino prezrli, radi česar prosimo dotičnike, ki ne bi dobili v kratkem vabil za naš ples, da nam to blagohotno oprostite ter odboru čim prej naznanijo da nam je mogoče po pomoti prezrta vabila še vpsilati.

— **Ples poštinih in brzojavnih uslužbencev v Ljubljani.** Priprave za ta ples, ki se bo vršil, dne 31. januarja 1903 v steklenem salonu kazine, so v najlepšem teku, kakor šaljiva pošta, ki bode delovala, da se bode korespondenca hitro in točno dostavljala. Brzojav bode v najmodernejšem slogu, sestavljen, brzojavilo se bode po vseh največjih mestih sveta, z brezčim aparati. Telefon bode tudi deloval, posebno prilčno za angaževanje plesa. Med vsemi temi točkami se bode vršila imenitna korandoli-korzo. P. n. občinstvo se opozarja na vse te točke, ki jih bode pošta z neumornim trudom točno izpolnjevala. P. n. občinstvo se tudi prosi, da oprostite, če se je pri mnogi pošiljati kdo prezrl, da ni dobil vabila. Začetek ob 8. uri zvečer, vstopnina 1 krono za osebo. Maskam ni vstop dovoljen. K. mnogo-brojni udeležbi vljudo vabi odbor.

— **Krajna skupina sploš. avstr. društva farmacevtov v Ljubljani** nam piše na našo večerajno notico, da niso lastniki lekarn sklenili uvesti v lekarnah blagajničarke, temuč je tak sklep storilo omenjeno društvo v svoji zadnji seji, t. j. prositi svoje principale za to.

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pred tukajš. dežel. sodiščem 1.) Ze večkrat kaznovani France Zabret po domače Ulčarjev delavec iz Jarš in Ferdo Kokalj, sploh Murnov, bajtarja sin, sta po lastnem priznanju slednjega iz Majdičevega poda v Jaršah vzela transmissijski jermen, vreden 12 K, družega pa prerazala, z namenom ga čez okno potegniti, a je njima vsled teže na tla padel in ga potem nista mogla več dobiti. Lansko leto po noči od 16. na 17. marca sta pa zopet iz Petra Majdičeve sušilnice v Jaršah vzela prekaljenega svinjskega mesa za 90 K in ga tudi Francetu Kosu, bajtarjevemu sinu, nekaj dala. Zabret je bil obsojen na 8 mesecev ječe, Kokalj pa, ker je tatvine priznal, 4 mesece ječe. Kos kakor skrivce pa na 1 teden zapora. 2.) Janez Koncilija, hlapec pri trgovcu Jenčiču v Mengešu, se je s krčmarjem Janezom Koritnikom v gostilni Franciške Razboršek v Podpeči nekaj spri; začela sta se trgati. Koritnik ga je vrgel ob zid in nato za vrat davil. Ker sta bila oba močno pijana, je sodišče Koritnika samo na 48 ur obsodilo. 3.) Janez Birk, posestnice sin iz Drtije, je po noči od 1. na 2. oktobra 1. l. v Lovrenca Učakarjevi gostilni v Moravčah z nožem sunil Igna-

cija Merezinija v desno stran prs in ga težko poškodoval; pri tej priliki pa tudi Janeza Mlakarja ranil v levo pod-lehnično; Janez Mlakar, po domače Prevštov, delavec iz Moravč, je pa Valentina Ribiča na levem palcu in na desni strani vratu ranil. Tepež se je vnel vsled prepira med domačimi fanti. Janez Birk je bil obsojen na 12 mesecev, Janez Mlakar pa na 13 mesecev težke ječe.

— **Panorama.** Serija prihodnjega tedna — Krkonoše od pruske strani — sodi brezdvomno k najzanimivejšim razstavam umetniškega zavoda na P. gačarjevem trgu, ter bo gotovo privabila veliko pogumnih turistov, da se navzajejo prirodnih krasot krkonoških gor.

— **Zborovanja delavskih društev.** Jutri ob 10 uri dopoldne zboruje v gostilni „pri Stajercu“ na Resljevi cesti „Krajna skupina društva železniških in kovinskih delavcev v Avstriji.“ Istega dne popoldne ob pol 3. uri se vrši v Pokovski gostilni v Sv. Florijana ulicah šte. 6 občni zbor „Krajne skupine društva črevljarjev v Avstriji.“

— **Poročilo** se je leta 1902 v Ljubljani 384 parov.

— **Rojeni.** Leta 1902 je bilo v Ljubljani rojenih 1112 otrok, med temi je bilo 245 nezakonskih. Mrtvorojenih je bilo 73 otrok.

— **Umrlj** je leta 1902 v Ljubljani 1140 oseb, in sicer 1100 naravne in 40 nasilne smrti.

— **Na Codellijevem** so danes popoldne streljali s topičem. Padlo je 21 strelcev. Obhajali so krst novorojenca.

— **Nezgodna na električni železnici.** Danes dopoldne je šla Pred škofijo čez cesto Jožefa Erkerjeva in se je hotela izogniti tujakarju, ki je vozil proti Cesarja Jožeta trgu, pri tem pa je prišla na tir električne železnice ravno v hipu, ko je od nasprotne strani privozil električni voz, ki jo je podrl na tla in kakih 8 metrov daleč pred seboj valil naprej. Poškodovana je na obeh rokah in na levem senu. Tudi obleko ima poškodovano. Prenesli so jo v njeno stanovanje Pred škofijo št. 7.

— **Tatvina.** Delavčevi vdovi Mariji Grošel na Krakovski nasipu št. 10 je ukradel predčerašnjim mizarški pomočnik E. V. dva nova telovnika iz zelenkastega sukna, katera je bil pri njej spravil krojaški pomočnik Anton Orehek. Tat je pobegnil iz Ljubljane.

— **Obdukcija.** Včeraj popoldne so obducirali Heleno Niederkaerlevo, katera je 21. t. m. ponoči na Radeckega cesti naglo umrla. Obdukcija je dognala, da je Niederkaerlejeva bolehal za srčno hibo in da je naravne smrti umrla.

— **Pazite na deklice.** Včeraj so prijeli na Marije Terezije cesti nekega starejšega gospoda, ki je vabil deklice seboj na sprehod v Tivoljski gozd. Tudi po Resljevi cesti hodi neki taki gospod, ki nagovarja deklice, naj gredo z njim in jim obljublja za to slaščice.

— **Skesana tatica.** Na hodniku pred žensko garderobo v dežel. gledališču, je našel včeraj ponoči nočni čuvaj zavitek, v katerem so bile razne, nemški koristinjam ukradene reči zavite. Tatica se je skesala in je zavitek z ukradenimi rečmi potaknila.

— **Tatvina na pokopališču.** v mrtvašnici pri sv. Krištofu so bili enemu mrlcu z nog ukradeni novi črevlji. Tat je obulatičlu svoje stare in raztrgane črevlje.

— **Izgovljene reči.** Na poti od Gospodskih ulic po Kongresnem trgu, Wolfovih ulicah, Marijinem trgu in po Sv. Petra in Radeckega cesti do vojašnice, je izgubil neki prostovoljec zlato žensko uro in denarnico, v kateri je bilo okoli 10 K denarja. Na krovu ure sta bili vezani črki P. H. — Za čreslom je bila najdena črna boja.

— **Društvena godba** priredi koncert jutri t. j. 25. t. m. v restavracijskem prostoru gosp. Kende „pri Gambrius.“ Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Vstop prost.

— **Za kratek čas.** V Binju je bil nabor. Stotnik reče »kaplanu z birtahom.« Gospod kaplan — Bohinjec hirajo; letos smo dobili le malo sposobnih mož. Kaplan z birtahom: Počakajte, da bom jaz z 20 let star, potem boste videli, kake fante bodo prihajali na nabor.

— **Najnovejše novice.** Bavarski princ — regent v smrtni nevarnosti. Ko se je dne 22. t. m. bavarski princ peljal preko jezera v Berchtesgaden, se je nakrat led udrl ter je eden njegovih spremljevalcev padel v vodo, a so ga rešili. Na dotičnem mestu v jezeru je baje gorki vrelec. — Na smrt obsojeni župnik. Porotniki v Logronu so obsodili župnika iz Nalchakanena na smrt, ker je lansko jesen pričakal svojo ljubico v gozdu ter ji z britvijo prerazal

vrat. — Vseh zdravnikov v Avstriji in Bosno-Hercegovini je bilo leta 1902 11339. Od teh jih je bilo na Dunaju 2576. — 20.000 kron najdenine je priznalo najvišje sodišče vojaku 24. pešpolka, ki je našel na cesti vrečo z 200.000 kronami, ki je padla s poštnega voza. — Za železniške uslužbenice se je sklenilo na Nemškem, da se pošljejo s 65. letom v pokoj, ker njihova težavna služba ne more dalje trajati.

— **Cerkveno premoženje v Ogrski in Hrvaški.** Na Ogrskem se je začelo razpravljati o vprašanju, da bi prevzela država cerkevna posestva. Vsled tega so se sestavili izkazi, koliko so vredna posestva poedinih škofij, nadškofij in kapiteljev na Ogrskem in Hrvaškem. Po teh izkazih ima največ posestva nadškof v Ostrgonu, namreč za 17.419.340 K, škof v Kaloci ima za 13.053.060 K zemlje in zgradb, škof v Velikem Varadinu za 11 mil. K, v Vespriju za 9 mil. K. Zagrebški nadškof ima posestev za 6.399.246 kron, djakovski škof za 4.210.532 kron, križevački samo za 239.710, a najmanj posvetnega blaga ima senjski škof, namreč le za 19.440 K. Posestva karlovskega patrijarha se cenijo na 6 milijonov K. Izmed redov imajo premoženja: cistercijanci 4 1/2 mil. K, benediktinci 3 1/4 mil. K, frančiškani 1 1/2 mil. K itd. Vse cerkveno premoženje v obeh deželah se ceni na 1000 mil. kron.

— **Češko časopisje v 20. stoletju** se imenuje ravno kar izšla knjiga pisatelja Kadlate Proboštu. To je slika češkega tiska. Iz knjige poznamo, da je bilo 1. 1820 samo 13 čeških listov, l. 1848. — 36, l. 1870. — 72, l. 1880. — 195, l. 1890. — 457, l. 1894. — 528, l. 1901 — pa že 752 listov in časnikov. To so jako zanimive števke.

— **Tovarni za sladkor** je bilo lansko leto na Avstro-Ogrskem 216 (v češki kraljevini 128). Sladkorja se je pridelalo 12.911.000 q (na Češkem 7.583.000 q = 51%).

— **Srebrno dete.** Poštni kontrolor v Briesenu (Hessensko-Darmstadt) je obhajal te dni prav poseben jubilej. Rodil se mu je petindvajseti otrok.

— **Kje se največ kvarta?** V l. 1902. je bilo na Avstrijskem 9193 prodajalnih kvart, izmed teh večina na Češkem. Kolkovine na kvarte se je izplačalo državi 589.983 K. — Za kvarte je 12 tovarn, v katerih dela 236 ljudi in se je izdelalo lani za 2 1/2 milijona kron kvart.

— **Duhovniškega zapeljivca ustrelila.** V Kološvaru je začel grškopravoslavni duhovnik Badurescu ljubavno razmerje s kmečko deklico iz Čabe ter ji tudi obljubil zakon. Pozneje se je zaročil s hčerjo bogatega graščaka, ker je hotel na ta način priti na dobro faro. Zapuščena ljubica pa ga je pričakala ter ustrelila.

— **Za duhovniške brado** so se začeli potegovati mlajši duhovniki. V „Correspondenzblatt für den katholischen Clerus Oesterreichs“ razlaga neki duhovnik, da je poniževalno za duhovnike, ker se morajo po obretnem obrazu ločiti od drugih moških ter se jih pogosto zamenja z gledališkimi igralci. Kakor so se visoki čevlji odpravili kot zunanji znak duhovnikov, tako se morajo obriti obrazi.

— **Kdo komu kaj daruje?** V rodnem kraju moravskega pisatelja Václava Kosačka je umrl star berač. Občina je kupila krsto in župnik je obljubil, da bo pokopal brezplačno berača. Ko pa je slišala Kosčakova mati, da hočejo položiti berača v stari in razcapani njegovi obleki, je izbrala doma nekaj boljših oblačil ter jih odnesla v koč, kjer je revež umrl. »Ali, mati, je dejal materi mladi Vašek, čemu ga ne oblečejo bogati, saj mi sami imamo malo!« — »Sinček, je dejala mati, bogatim daruje bogati, toda revežem moramo dati mi revni!«

— **Razmišljen profesor.** »Rhein. Kur.« pripoveduje sledeče o nekem škotskem profesorju: Nekoč so poklicali profesorja iz njegove delavnice na urad. Odhajajoč je napisal profesor na tablo pri vratih, da se vrne šele proti tretji uri. Slučajno pa je prej opravil ter se vračal k svoji pisarni. Ko je zagledal na vratih pisano, da se profesor vrne šele ob treh, vsedel si je na stopnice ter čakal tretje ure.

— **Deset najslavnejših mož.** Filološko društvo v Florenci je sklicalo nedavno sestanek iz vseh krajev in slojev, da se dožene po glasovanju, katerih 10 mož je dandanes najslavnejših. Brez debate so se sprejela imena: Marconi, Nansen, Carducci in fizik Pacinotti, ki je iz našel dinamostroj. O imenih kakor La mbroso, Edison, Koch, Lister itd. se niso mogli zborovalci zediniti ter so sprejeli končno naslednja imena kot najslavnejših mož. Marconi, Nansen, Spencer, Carducci, Tolstoj, Ib-

sen, Mommsen, Pacinotti, P. Wagner, Häckel in Schiaparelli.

— **Kneževina v najem.** Na Kavkazu se daje cela kneževina v najem. Jamštine je treba 100.000 rubljev. Kakor se kaže, bodo si tisto kneževino najeli podjetni Čehi. Ako pa se hoče zglasti kak Slovenec, tudi prav, naj se radi pojasnil zglasti v »Vývozním spolku« v Pragi. Za menih — naj si bodo Cistercijenci, ali Kartajzerji, ali končno trapisti — tam ne marajo, ker ne marajo za likere, čokolado in samostanski sir.

— **Šola lovskih tatov.** V Zillertalu na Tirolskem je veliko in jako spretnih lovskih tatov. Zlasti o hozičnih praznikih so proizvajali svoje »plemenito kratkočasje« ter je marsikatero divjo kozo zadela svinčenka iz lovskotatinske puške. V noči po sv. Štefanu pa so napravili lovski tatje v Dornauberku na mostu najemnikom lova in gozdarjem božično drevesce. Drevesce je bilo razsvetljeno s svečicami ter so na njem bila darila — rožiči 12 ustreljenih divjih kozlov (gamzov) — za domače logarje in stražarje lova.

— **Morilka.** V Kereszteru pri Debreczinu je umrl nenadoma vpokojeni višji sodnik Julij Nanossy. Ker niso našli po njem nikakega premoženja, padel je sum na pokojnikovo gospodinjo Kat. Varjas, ki je končno tudi obstala, da je svojega gospodarja zastripala z mišico, a njegovo premoženje 40.000 pa na vrtu zakopala.

— **Ljubosumnost v brivnici.** Pariški listi prijavljajo sledečo dogdico iz brivnice: Znani pariški bogataš je že dolgo let zahajal v znano brivnico na boulevardu. Zadnjič pa sta ga kar zaporedoma vrezala na obrazu brivska pomočnika in bogataš si je poiskal spretnjšega brivca. Pred malo dnevi pa je bogataša srečal na trgu pomočnik iz brivnice na boulevardu ter ga prosil odpuščenja, češ, da je vrezal na polvelje svojega principala. Ta je baje strašno ljubosumen, kadar se obrita gospoda dolgo časa mudi pri blagajničarki v brivnici, ki je njegova žena in ker je nanj imel najdebelejšo piko in ne brez vzroka, je ukazal pomočnikom, naj ga porežeta.

— **Čudodelen recept.** Ameriški listi poročajo: V Milwaukeeju se je naselila mlada zdravnica dr. Lisbet Meier nasproti banki, kjer je uradoval mladi Werner. Kmalu je bil do nšes zaljubljen. Toda, ker je bil že po naravi boječ, dihoval je dalje časa zaman, a končno je čutil, da mu srce burno bije. Šel je k mladi zdravnici, ki ga je preiskala, a ni mogla nič sumljivega najti. Zapisala mu je nedolžne praške. In zaljubljeni uradnik je hodil vsak dan v vizite, dokler mu ni nekega dne doktorica izjavila, da mu da zadnji recept. Ako mu ta ne pomaga, mu ona sploh pomagati ne more. Ko je na ulici Werner razvil recept, čital je: »Govorite z mojo mamo!« In uradnik je ubogal, zaprosil zdravnico roke ter bil uslišan; od takrat mu ni delalo sree več nadloge.

— **Morenjenje ptičev na Laškem.** Iz Mantue poroča se »Nemškemu Lovcu«, da je nekaj lovcv v dolini Regiolo pri Gonzagi ne daleč Mantue minulo jesen vjelo v enem dnevu v eno samo nastavljenno veliko mrežo blizo desetstisoč škorcev. Skupna teža tega plena je znašala 108 centov. Plen je bil prodan nekemu trgovcu s kuretnino v Mantui. To grozovito in strašno morenjenje odteguje nam koristne ptičke v že gorostasnih množinah. Kaj koristijo vse na drevesa obese in pribite gnezdičnice? Marsikateri škorec se več ne povrne in vsa prizadevanja v obrambo in varstvo za naše gozdarstvo, poljedelstvo in vrtnarstvo nedolžnih in prepotrebnih ptičev so brezuspešna, ker se vedno razbijejo na tej vnebovpjoči grozoviti samopašnosti polento- in ptičezreec naše sosedne kraljevine, teh barbarov v pravem pomenu besede.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 24. januarja. Današnja seja je trajala samo do polu 3. ure popoldne, ker ima pozneje sejo odsek za sladkorno obdačenje. Nujni predlog čeških radikalcev glede ustanovitve višje živino-zdravniške šole je bil le dve minuti v razpravi ter se je odklonil. Istotako je bil odklonjen Klofačev nujni predlog, naj vlada razloži, s čim namerava pokriti nove stroške za zvišanje stalne vojske po novem brambnem predlogu. Prihodnja seja bo v sredo. Na dnevnem redu bo prvo branje sladkorne predloge.

Dunaj 24. januarja. Polski člani v odseku za sladkorno obdačenje so začeli v sinočni seji

obstrukcijo, da na ta način izsilijo zvišanje sladkornega kontingenta za Galicijo. Govoril je tudi finančni minister. Nocoj ima odsek zopet sejo.

Dunaj 24. januarja. V torek imajo skoraj vse stranke konference glede postopanja v brambni predlogi.

Dunaj 24. januarja. Krščanski socialci in nemška ljudska stranka vstrajata pri tem, da pride takoj po dognani sladkorni predlogi v razpravo njih nujni predlog o spremembi poslovnika. Elaborat bo izišel v tisku ter mu bodo priloženi poslovniki vseh evropskih parlamentov.

Peterburg 24. januarja. Za Turčijo se z naglico tešejo v ladjedelnici v Kielu tri vojne ladje.

Sofija 24. januarja. Blizu Kistendila se je izvršilo grozno klanje. Macedonsko četo 250 mož, ki je bila ubežala v Bolgarijo, a se je sedaj vrnila v domovino, so turški vojaki obkolili ter skoraj vso pomorili.

Pariz 24. januarja. Agresivno nastopanje nemških vojnih ladij v Venezueli se splošno oboja kot barbarsko. Angleške ladje se ne udeležujejo streljanja na trdnjavo. Trdnjava se še vedno krepko brani, dasi je hudo poškodovana ter ima med posadko mnogo mrtvih.

Berolin 24. januarja. Švedski kralj Oskar II. je bolan. Zdravniki so mu nasvetovali, da je oddal za nekaj časa vlado prestolonasledniku.

Poslano.*

Z ozirom na „Odgovor“ g. Ig. Zupan-a orgljarja v Kamnigorici „Slovenca“ št. 290 pret. 1. in oziroma se ob enem na „Poslano“ g. Jurja Magušarja iz Kropve „Slov. Narodu“ št. 7 t. l. štejem si v dolžnost, na taka podla obrekovanja obema skupaj odgovoriti.

Vem, da „Poslanega“ g. Magušar ni sam pisal, ker njegova vednost v pisavi ne sega čez osem črk, s katerimi se mehnično podpisuje, ampak kdo drugi, katerega pa menim, ni težko uganiti, saj iz obeh odgovorov odseva ista podlost in nizkoba. Odgovoriti hočem ne toliko radi žaljenja moje osebe, ampak oziraje se na prospeh željarske zadruge, katero z menoj vred pred svetom in oblastni napadate in da tudi javnost izve, koliko je resnice na Vaših izmišljotinah.

Zadruga se je ustanovila pred 8 leti. Začetek je bil, kakor povsod, resnično težak posebnost, ker je g. Magušar kot edini zasebni trgovec, uvidel v njej največjega svojega sovražnika in je zato vedno metal polena pred noge. Javnosti je dobro znano, kako bedni so bili Kroparji v oni dobi, ko jih je vlada in dežela morala preskrbovati s krompirjem in koruzo, da niso gladi umirali. In kakaj? Gosp. Magušar. Vi vzdrževate Kropce, ali niste ravno v isti dobi imeli najlepše kupčije in najbolj bogatelje — ljudstvo je pa lakote hiralo? Dejstvo pa je, da sta Vi hiše, konje in draga posestva kupovali za žulje delavcev in se vedno — tudi v javnosti — držali gesla: „pol Kropce mora moje biti“. To vedo tudi Vaši najzvestejši oprode.

Nasledke temu Vašemu počenjanju bila je ustanovitev zadruge in govorili ste tudi Vi tedaj, seveda le pred nevednim svetom, da ste pripravljali stopiti v zadrugo, ako se vsi trgovci združijo k skupnemu delovanju. Toda kdo Vam bo kaj takega verjel, saj Vašo baharijo poznam ne le jaz, ampak vsakteri ki je imel priko kedaj občevati s Vami. Seveda pri sl. trgovski in obrtni zbornici in drugih kompetentnih oblastvih bi ničesar ne opravili, kadar hočete zadrugo črnt č bi se pokazali tak kakor ste v resnici. Držite se pač gesla: le črnti in črnti nekaj bo le pomagalo in naposed zadruge brez podpore — v mojo osebno korist mora prenehati.

Veliko sta omenjena gospoda napisala proti meni in zadrugi toda pravi vzrok sta pa zamolčala, zato ga hočem jaz javnosti podati. Vsakteri cenj čitatelje je prepičan, da v današnji dobi ročno delo — posebno oziraje se na železno obrt — nikakor ne more konkurirati z izdelki, koje stroji izdelujejo in je ročno delo le še vprašanje najbližje bodočnosti — to vesta tudi omenjena gospoda. Zato je zadruga tekem pret. leta nabavila si stroje, katere ji je preskrbelo vis. c. kr. trgovsko ministrstvo skoro brezplačno, z ozirom na povzdigo železne obrti v Kropi. Zadruga izdeluje sedaj vse izdelke in poleg tega tudi vijake, nite in verige, katerih g. Magušar ne more izdelovati. Ni čudno, da vdarci strojev po noči in po dnevi tako nemilo bijejo na blago srce g. Magušarja. Odtod torej tiste krockodilove solze! Zadrugi delavci so bolje plačani kot Vaši, kar Vam lahko sami povedo, le vprašajte jih. Izdelki zadruge so lepši in čuditi se ni, da sedaj javkate radi konkurence in da Vas Vaš svak g. Zupan grozi pregovoriti, da odpustite vse delavce. Kar le storite, zadruga bode preskrbela delo tudi za nje.

Da zadruga ni na slabih nogah izkazujejo od kompetentnih oblastev potrjeni računi, ki izkazujejo že za leto 1901 blizo 600.000 kron prometa in nad 10.000 rezervnega fonda. Letos, ko proizvajamo izdelke tudi s stroji, se je promet še veliko pomnožil in izboljšalo tudi blaginjnino stanje. Ker bobnate v javnost, da zadruga nima načelstva i. t. d. prosim vzemite v roke letopis od g. Pelc-a in tamkaj najdete črno na belem protidokaz za svoja lažnjiva očitavanja in namigavanja.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Epilepsija.

Kdor trpi na padavi bolezni, krču ali drugih nervoznih boleznih, naj zahteva brošuro o tem. Dobiva se brezplačno in poštino prosto v **Schwann-Apotheke, Frankfurt a./M.** (2135-21)

Učenca

sprejme špecijska trgovina v Ljubljani. (184-3)
Naslov v upr. „Slov. Naroda“.

Pri parni žagi v Dol. Logatci išče se za takoj spreten in dober brusač.

Plača po dogovoru. — Pismene ponudbe je nasloviti: Parna žaga v Dol. Logatci. (240-1)

V tobačni trafiki in posredovalnici za službe

A. Kališa na Jurčičevem trgu se od zdaj zanoprej dobivajo razni „Slovenskega Naroda“ tudi tržaški „Škrat“ in vsi dunajski, graški in več ilustriranih listov in prosim, da si p. n. čitateljstvo tam preskrbi svoje časnike.

Z velespoštovanjem
A. Kališ.
(82-3)

Komptoarist

z večletno prakso, dober korespondent in računar, želi popoldanskega opravila, in

komptoaristinja

s srednješolsko naobrazbo, išče službe za ves dan.

Ponudbe pod šifro „Kapital“ na upravnishvo „Slov. Naroda“.

!!!

Ker napoči pravi čas za uživanje

Kulmbaškega

redilnega in krepilnega piva

je važno vedeti, da se isto dobiva pri

Edmund Kavčič

v Ljubljani

nasproti tramvajске postaje „Glavna pošta“.

Velja s steklenico 60 vin., brez steklenice 48 vinarjev.

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru

Okrajne posojilnice v Mokronogu

registrirane zadruge z neomejeno zavezo kateri se bode vršil

dne 8. februarja t. l.

ob 3. uri popoldne

v posojilnični pisarni v Mokronogu.

Dnevni red:

1.) Poročilo načelstva.

2.) Potrjenje letnega računa.

3.) Razdelitev čistega dobička.

4.) Volitev ravnatelja, 4 udov in 2 namestnikov načelstva.

5.) Volitev 2 računskih preglednikov.

6.) Sprememba pravil.

7.) Slučajnosti.

K obilni vdeležbi vabi

načelstvo.

(223)

Suchard

MILKA

čokolada iz čiste smetane v tablicah in zvitihi.

Smetane jako bogata.

mlečna čokolada.

Najnovejša iz svetovno-slavne

tovarne za čokolado.

PH. SUCHARD.

Pluss-Stauffer-jev klej

v toboleh in steklenicah večkrat odlikovan s slatimi in srebrnimi svetinjami, s katerimi se lahko slepijo zlomljene stvari, ima na prodaj **Fran Kollmann v Ljubljani.** (74-2)

Prodajalka

v trgovini zmožna in ki prevzame tudi samostojna dela, želi službe.

Pisma se prosi pod „500“, poste restantę Ljubljana. (280)

V novozgrajeni hiši v Sodnih ulicah, poleg hiše dr. Krišperja, odda se s 1. majnikom t. l.

stanovanje

v II. nadstropju. Isto obsega 5 sob z vsemi pritliklinami in kopalno sobo.

Istotam odda se dvojce sob v pritličju, primernih za pisarno, tudi kot mesečne sobe posamezno ali obe skupaj. K eni sobi spada tudi soba za slugo.

Vpraša se pri F. Supančič-u, Rimska cesta št. 20. (188-3)

!!!

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umet. razstava.

Danes, v soboto, dne 24. januarja, zadnja razstava:

Zanimiv obisk Buffala

kakor tudi

čudovito potovanje k

Niagara slapom.

Naj nihče ne zamudi, ogledati si to prekrasno serijo.

Od nedelje, dne 25. do včevši dne 31. januarja:

Prvo zanimivo potovanje

v Krkonoših.

Zabavnih in amisantnih je pet novo došlih

mutoskopov.

Kdor se hoče smejati, naj tega ne zamudi.

Za 5 krat se plača 50 vin.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (232)

Rud. Kirbisch-a slašćićarna

v Ljubljani, Kongresni trg priporoča (3246-6)

vsak dan sveže

pustne krofe.

Naročila na zunaj se izvršujejo točno.

U najem za 6 let

oddam s 1. julijem 1903 svojo

hišo št. 18

v Igavasi pri Staremtrgu pri Rakeku (Notranjsko) a trgovsko in gostilniško obrtjo ter z vso, za obrti potrebno opravo. Odda pa se tudi prodajalna zase in gostilna zase, oziroma se odda gostilna tudi na račun. Natančnejša pojasnila daje lastnik

(155-4) **Fran Žagar**

Markovec, Staritrq pri Rakeku.

!!!

Böttiger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, a 40 kr. in 60 kr. se dobiva samo

v deželni lekarni „pri Mariji pomagal“ M. Leustek-a in v lekarni Ubaldia pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. februarja 1899. (2208-19)

L. Kres, mlekarja.

!!!

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkrijujoči dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno.**

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: (2809-14)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

!!!

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane **sobne**

oprave iz suhega lesa solidno izgotovljene po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane **oprave za salone, spalne in jedilne sobe** je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar

načelnik. (81-3)

!!!

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta štey. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehnilne, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin in vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obiljanje stropov (štolončene oevl, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žilindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

!!!

Ker so se pri meni zgiasile jako

številne stranke, iskajoče stanovanja za februar in majnik, prosim uljudno p. n. gg. domače posestnike, da mi pravočasno naznanijo odpovedana stanovanja ali tudi taka, ki se bodo odpovedala. (179-2)

Posredovalnica za službe in stanovanja

A. Kališ, Jurčičev trg.

!!!

RIVIERA-VIJOLICE

PRAVI VIJOLČNI DOK

A. MOTSCH & Co.

DUNAJ

X. 13 Quelling. 5. 11. 16 in 1, Lugeck 3. 3. (75-2)

!!!

Velika

klet

primerna za skladišče ledu, v (175-6) mestu ali zunaj,

se takoj vzame v najem.

Ponudbe pod „E. K.“ na upravnishvo „Slov. Naroda“.

!!!

Alojzij Kraczmer

prodaja in izposojevalnica glasovirjev in harmonijev

Ljubljana Sv. Petra cesta 6.

Največja zaloga glasbenega orodja.

Lastna delavnica za popraviljanje.

Zastopnik c. kr. dvornega in komornega tovarnarja fglasovirjev:

L. Bösendorfer.

Ubiralec glasovirjev v glasbenih zavodih „Glasbena Matica“ in „Filharmonično društvo“ v Ljubljani

!!!

Ostanki

za polovico cene

Sukneno blago

za moške obleke

po najugodnejši ceni

priporoča

R. Miklauc

Ljubljana

Špitalske ulice štey. 5.

!!!

Najnižje cene.

Največji izbor.

Sukneno blago.

Preobleke.

Popravila.

L. Mikusch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mestni trg.

!!!

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 38.

šivalni stroji po najnižji ceni. Biele in v to stroko spadajoča pravila izvršuje dobro in ceno.

Pneumatik gld. 4-50.

!!!

A. KUNST

Ljubljana

Židovske ulice 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. — Pri zunanjih naročilih blagovili naj se vzorec vposlati

!!!

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriprostejših kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami.

Popraviljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršé.

!!!

FR. P. ZAJEC
 Ljubljana
 Stari trg št. 28
 urar, trgovec z slat-
 nino in srebrnino in z
 vsemi optičnimi
 predmeti.
 Nikelnasta remontoar
 ura od gl. 1-20.
 Srebrna cilind. rem.
 ura od gl. 4-10.
 Ceniki zastoj in franko.

MODERCE
 natančno po životni meri za vsako starost,
 za vsaki život in v vsaki facon!

Skladišče za modno blago, pozamen-
 trije, trakove, čipke, svileno blago,
 perilo, klobuke za dame, tkana in kratka
 roba na debelo in na drobno.
 priporoča
HENRIK KENDA
 v Ljubljani, Glavni trg 17.

Važno! Za Važno!
 gospodinj, trgovce in živinorejce.
 Najboljša in najcenejša postrežba
 za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja,
 korenine itd. tud po Knelpu, ustne
 vode in zobni prašek, ribje olje, re-
 dilne in posipalne moke za otroke,
 dišave, mila in sploh vse toaletne
 predmete, fotografske aparate
 in potrebščine, kirurški obve-
 zila vsake vrste, sredstva za desin-
 fekcijo, vosek in paste za tla itd.
 Velika zaloga najfinjšega ruma in
 konjaka. — Zaloga svežih mi-
 neralnih vod in solij za kopel.
 Obiljav. konces. oddaja strupov.
 Za živinorejce
 posebno priporočljivo: grenka sol,
 dvojna sol, soliter, encjan, kolmož,
 krmilno apno itd. — Vnanja naročila
 se izvršujejo točno in solidno.
 — Drogerija —
Anton Kanc
 Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Klobuke
 najnovejše facone
 priporoča po najnižji ceni
Blaž Jesenko
 Ljubljana, Stari trg 11.

Anton Presker
 krojač in dobavitelj uniform avstrijskega
 društva železniških uradnikov
 Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
 priporoča svojo veliko zalogo
 gotovih
 oblek za
 gospode in
 dečke,
 jopic in
 plaščev
 za gospe,
 nepre-
 močljivih
 havelokov
 i. t. d.
 Obleke po meri se po najnovejših
 uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“
 Akcijski kapital K 1.000.000.—
 Kupuje in prodaja
 vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
 munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
 in deviz.
 Promese izdaja k vsakemu žrebanju.
 Zamenjuje in izkupa
 izrečane vrednostne papirje in
 vnovčuje sapale kupone.
 Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kaveje.
 Recepti in inkase menic.
 Baza prodajne na vrednostno papirja.
 Zavaruje srečke proti
 kurzni izgubi.
 Podružnica v SPLJETU.
 Denarne vloge sprejema
 v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
 ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od
 dne vloge do dne vzdiga. (2975-24)
 Promet s čeki in nakaznicami.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
 oddaja v svoji lastni novozgrajeni hiši na **Dunajski cesti v najem s**
1. avgustom 1903
 (167-2)
dve prodajalnici
 v fronti na Dunajsko cesto, vsaka s skladiščem in kletjo ter
devet stanovanj
 v I., II. in III. nadstropju po 3 in 4 sobe z vsemi pritliklinami. Vsako stanovanje
 ima kopalno sobo.
 Poizvedbe v uradnih urah v pisarni **Kmetske posojilnice Ljub-**
ljanske okolice v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

Prvi zagrebški
vojaški pripravljalni zavod
 Šola in internat: Berislavičeva ulica 12, I. nadstr.
 Ta izborni zavod za izobrazbo
aspirantov za jednoletne prostovoljce
 otvori
dne 1. marca t. l.
6-mesečni letni glavni tečaj.
 Starost: 16—20 let.
 V tem zavodu, ki je za mladino posebne vrednosti, morejo mladeniči, ki
 niso radi kakih razlogov dovršili svojih nauk, brez ozira na prednanje in
 poklic, ne samo doseči pravico enoletnih prostovoljcev, nego si morejo tudi v
 meščanskem stališču zagotoviti društveni položaj, kakor tudi doseči častniško
 dostojanstvo.
 Vse te pridobitve so postale v izobraženih krogih uprav potrebne, da člo-
 vek v socialnem življenju more nekaj veljati.
 Dosedanji sijajni uspehi strokovnega pouka nudijo vsakomur najzanesljivi-
 vejše jamstvo, ter ravnateljstvu ni treba še nadalje naglašati, kako si temeljito
 prizadeva izobraziti izročene mu dijake.
 Zavod prevzema istotako pripravljanje vseh ostalih vojaških aspirantov.
 V notranjem zavodu popolna preskrba z vojaško strogim
 redom in disciplino.
 Natančnejša navodila kakor tudi program z imenikom učencev, ki so na-
 pravili izpit, daje na zahtevo brezplačno (227-1)
Ravnateljstvo zavoda v Zagrebu
Berislavičeva ulica št. 12, I. nadstropje.
 Vpisuje se vsak dan.

Stroji za pripravljanje krme.
Rezalni stroji za rezalnico,
 s patentovanim vrtilnim krožnim mazli-
 nikom, gredo jako lahko, ter se prihrani
 do 40% moči.
Rezalniki za repo in krompir.
Mlini za drobljenje in mečkanje.
Parilniki za živinsko kajo.
Prenosni štedilniki za kotle
 z emajliranimi ali neemajliranimi vložnimi kotli, stoječi
 ali prevozniki, za kuhanje ali parenje klaje, krompirja,
 za mnoge poljedelske in gospodarske namene itd. dalje
Kuruzni luščilniki, čistilnice za žito, zbiralniki
(triljeri), stiskalnice za seno in slamo, za ročno gonitev,
 stoječe ali prevozne. (2400—10)
Mlatilnice, vitli (geplji), jekleni pljuči, valjarji, brane.
 Najboljši sejalni stroji „**AGRICOLA**“ (Schubrad-System),
 se jako lahko vodi z roko
 ni treba menjati koles za vsako vrsto zrnja, za bregovita in ravna tla.
Samodelujoče patentovane
brizgalnice za uničevanje grint, sadnih škod-
ljivcev, in za zatiranje peronospor,
 izgotavljajo in prodajajo v najnovejši odlikovani konstrukciji
PH. MAYFARTH & Co.
 tovarne gospodarskih strojev, železolivnice in parne fužine
 Ustanov. 1872. Dunaj, II/1, Taborstrasse 71. 850 delavcev.
 Nagrajena z več kakor 490 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami na vseh večjih
 razstavah. — Natančni katalogi gratis. — Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Svet. razstava v Parizu 1900 „Grand Prix“
 Svetovnoznani ruski karavanski čaj
 bratov
K u C POPOFF
 MOSKVA
 c. kr. dvornih zalagateljov.
 Najfinjšje blago. Najfinjšje blago.
 Varstv. znamka postavno zavarovana. Pisarna: **Dunaj, VII/2, Breitengasse 9.**
 Na drobno se dobiva v vseh zadevnih tinesjih trgovinah v originalnih zavrtkih 2663-7

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
 C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.
Izved iz voznega reda.
 veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.
 Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak
 v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee,
 Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m
 zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez
 Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne
 osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m
 popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selz-
 thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz,
 čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare,
 Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak
 v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in
 II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v
 Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m
 zvečer v Novomesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m
 zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solno-
 grad, Linc, Steyr, Isl, Ausse, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
 in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m do-
 poludne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove
 vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih,
 Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. —
 Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Mo-
 nakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z
 Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. —
 Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta
 in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob
 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob
 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne in ob 6. uri 50 m nvečer. — Prihod v Ljub-
 ljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopolu-
 dne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

Ne, dragi prijatelj!
Ali ste se prepričali,
 da se
pri KORSIKI v Šelenburgovih ulicah 5
 najokusneje in najceneje izdelujejo
šopki in venci?
 Da! Sicer se pa govori splošno, da je Korsika najdražji. — Zakaj?
 — Ker ima lepo prodajalno in zida tudi velike hiše. — O, tega
 pač ne verjemite. Ako bi bilo pa tako, bi pa samo branjevcu in
 kramarji delali dobre kupčije, odlikovani in premožnejši trgovci bi
 pa nič ne prodali. Gre se le zmirom h kovaču in ne h kovačku.
 Vse to sem se že jaz prepričal in tako tudi Vi storite in potem
 govorite. Pri Korsiki je največja izbira in vse komoditete kakor
 po vseh večjih mestih. — Na zdar! (3134-14)

Založena 1847. Založena 1847.
Tovarna pohištva
J.J. NAGLAS
 v Ljubljani
 Zaloga in pisarna: Turjaški trg št. 7. Tovarna s stroji: Trnovski pristan št. 8-10
 priporoča po najnižji ceni:
 oprave za spalne sobe, oprave za
 jedilne sobe, oprave za salone,
 žimnate modroce, modroce na
 peresih, otroške vozičke, za-
 store, preproge itd.

Najlepšo luč
 dosežete z
 vporabo **tržškega cesarsko-kronskega kristalnega olja**
(Sicherheits-Petroleum).
Prednosti: popolnoma bel plamen, gori brez duha in je
 nevnetljiv.
V izvornih posodah à 15 kg; za kilogram **56 vin.**
 Zastave za posodo se ne zahteva. — Naročila na deželo se iz-
 vršujejo v zabojih po 2 posodi franko zaboj. (3124-10)
 Na drobno se prodaja liter po 48 vin.
Zaloga za Kranjsko pri: M. Kastnerju v Ljubljani.

sodar
Ljubljana, Kolezijske ulice 16
(v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja
vsakovrstne

sode
po najnižjih cenah.
Kupite in prodajte stare vinske sode.

Pri nakupovanju
== suknenega ==
in manufakturnega
== blaga ==
se opozarja na trdko

HUGO IHL
v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.
Velika zaloga
suknenih ostankov.

Pariški moderci!

Pariški moderci!

**Spređaj ravna oblika,
ne tišči na želodec,
priporoča v največji izberi**

flojzij Persché

v Ljubljani

Pred škofijo št. 21.

Tovarna in prodaja oljnatih
barv, firneža in lakov.

→ Električni obrat. ←

Upravo-
ljeno

Brata Eberl

leto
1842.

Prodajalna in komptoar:
Miklošičeva cesta št. 6.
Delavnica:
Igriske ulice št. 8.

Pleskarja mojstra G. kr. drž. in G. kr. priv. juž. Želez.
Slikarja napisov.

Stavbinska in pohštvena slikarja.
Velika izbirkar dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, si-
karje in zidarje, štedilnega mazila za
hrastove pode, karbolinje lita.

Posebno priporočava slav. občinstvu
najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo
sredstvo za likanje sobnih tal pod
imenom **"Rapidol"**.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za
vse v najino stroko spadajoče delo v
mestu in na deželi kot priznano realno
in fino po najnižjih cenah.

Frid. Hoffmann

→ urar ←

v Ljubljani, Dunajska cesta
priporoča svojo največjo zalogo

vseh vist
žepnih ur

zlatih, sre-
brnih, iz tule,
jekla in nikla
kakor tudi
stenskih ur,
budič in sa-
lonskih ur,
vse samo
dobro de-
najfinejše
kvalitete
po
nizkih cenah.

Novosti

v žepnih in stenskih urah so vedno
v zalogi.

Popravila se izvršujejo najtočneje.

100 do 300 gld. na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega
stanu v kralj gotovo in
pošteno brez kapitala in riziko v
prodajo zakonito do voljenih državnih pa-
pirjev in sreč. — Ponudbe na: Ludwig
Oesterlicher, VIII., Deutsche gasse 8,
Donaustadt. (2940-8)

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na
Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovec in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene-
valni in od mene preskušene. — Ilustro-
(22) vati ceniki sproti. (4)

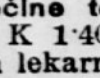
arst. znamka: **Sldro.**

Liniment Caps. Comp.

iz **Richterjeve** lekarne v **Pragi**

priznано Izbornо, bolečine tola-
žeče mazilo; po 80 h., K 1'40 in
K 2'— se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupu tega splošno priljublje-
nega domačega zdravila naj se
jemljejo le originalne stenskenice
v zaklepnicaх z našo varstveno
znamko „**sldro**“ iz **Richterjeve**
lekarne, potem je vsakdo prepričan,
da je da je dobil originalni
izdelek. (2411—17)

Richterjeva lekar-
na pri zlatem levu
v Pragi, I., Eliščina c. 5.

Ženitna
ponudba.

Udovec, lastnik več posestev, želi se v surto ženitve seznaniti z gospodično, ki je zmožna slovenskega in nemškega jezika ter izvežbana v vodstvu gostilne. Potrebno je, da ima nekaj premoženja.

Le resne ponudbe pod
„vdovec“ na upravnishvo
„Slov. Naroda“. (215-2)

Prešernove * * * * * poezije

Praško domače mazilo

B. FRAGNER-ja v Pragi
je staro, najprej v Pragi rabljeno domače
dravilo, katero ohrani rane čiste in va-
ruje vnetja in bolečine manjša ter hladi.
V puščah a 35 kr. in 25 kr., po pošti 6 kr.
več. Razpustila se vsak dan.

Ako se vpošlje naprej gl. 158, se pošljejo 4/1 pušice, ali za gl. 168 6/2 pušic, ali za gl. 230 6/1 pušic, ali za gl. 248 9/2 pušic franko na vse postaje avstro-ogrške monarhije.

Vsi deli embalaže
imajo zraven sto-
ječo zakonito de-
ponovano varst-
veno znamko.

Glavna zaloge:
B FRAGNER, c. in. kr dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga
Malá strana, ogor Nerudove ulice 203.
Zaloge v lekarnah Avstro-Ogerske.
V Ljubljani se dobiva pri gosposdi lekar-
jih: C. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mar-
a
detschlager. J. Mavr. 1424

Fersan-Cacao je železito, redilno in krepilno sredstvo, ki množi kri in
jači žilce, ter je jako okusno in lahko prebavljivo. **Vpra-**
šajte svojega zdravnika.

Glavna zaloga za Kranjsko: (1156—37)
Josip Mayr, lekarna „pri zlatem jelenu“ v Ljubljani.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
 registrovana zadruga z neomejeno zavezo
 v Knezovi hiši, na Marije Terezije cesti št. 1
obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %
 brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
 nica sama za vložnike plačuje.
 Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od
 8.—12. ure dopoldne. (504—23)
 Poštnega hranilničnega urada štev. 828.406. Telefon štev. 57.

Premestitev kavarne.

Najudaneje, podpisani, s tem naznanja p. n. občinstvu, da je svojo,
na **Kolodvorski cesti št. 22** nahajajočo se

kavarno

dne 22. januarja premestil v Prečne ulice št. 2,
kjer je isto **na novo opremil.** — Zahvaljujoč kar najtopleje
za sedanjí obisk, priporočam tudi svoje nove kavarenske prostore k
mnogobrojnemu obisku, kjer se bodo točile **najslanejšje pljače**
pri solidni postrežbi.

Z veselošpotovanjem
Ivan Pua, kavarnar.

Častiti gg. ženini in neveste.

Priporočam svojo bogato zalogo in naznanjam, da sem prodajalno preuredil, ponovil in povečal, in prodajam po jako nizkih cenah vse najprimernejše reči in siče:

Žepne ure, osebno v Švici nakupljene, **stenske**
(Pendel) ure z novim, na zvon donečim bitjem,
verižice vse vrste, **prstane, broške, uhane**
i. t. d. **Šivalne stroje,** nove vrste „Singer“
za domačo rabo, **prav poceni,** in tudi za
vezenje. **Namizno opravo** (Bestek) **iz China**
in pravega srebra.

Se priporočam za mnogobrojni obisk

(42—6)

Fran Čuden
urar in trgovec na Mestnem trgu.

Na tisoče zdravnikov v tu- in inozemstvu so preskusili ter priporočajo
Lovacrin - vodo za lase
 pri gologlavosti, pri pomanjkljivi rasti brade, pri slabi rasti las
 pri damah, pri izpadanju las in pri prhljajih.

To nazmanilo je za vsakogar, tako se dame kakor za gospode, ki so dolejš brez uspeha uporabljali druga neštevila sredstva za rastenje las, jako važno. Združim se svedra vsake rassode ob drugih sredstvih, ali to vam morem dolocno zagotoviti, da je „LOVACRINA“ najprepešnje sredstvo. Ono se vedno igotavlja po slavnoznanim receptu in ni nikd dan prišene na stotih stotih. V moji dnuh po prvem namazanju začnejo lasi rasti in to se nadaljuje, dokler se človek zdravi in polna rast močno skakrejenjini, naravnih las. Rasven teza ne grede več z glave laje, ki so arstili velde uporabe „LOVACRINA“. Morel bi vsako stran tega časnika izpolniti s izprievali, ki sem jih prejel tokom zadnjih 6 mesecur.

„LOVACRINA“ učinkuje v tako kratkem času, kakor si le moremo zeleti. Fint mih majhnih, toda krepko vraščeni las se najpoprej prikaže, ki se razvijajo, potem s tisti močjo, kakor pri mladem zdravem človeku.

„LOVACRINA“ uporablja se neke vrste družini, v mojej, obojega spola in vsake starosti. Veliko izmed slovitih oseb sedanjosti, ki so ga uporabili v zapestu.

„LOVACRINA“ preprečuje izpadanje las, odpravlja prhljaje, daje pred časom osivelim lasem zopet izvirno naravno barvo, blazi srbenje ter pospešuje rast obrvi, trepalnic, brkov in brade, kakor tudi rast las na goli glavi.

Cena velike steklenice „LOVACRINA“, ki zadostja za več mesecev, 5 K, 8 steklenice 12 K, 6 stekleno 20 K. Pošilja proti postojemu povztojn ali če se denar naprej pošlje, evropskojaki skiačide:

M. Feith, Dunaj VI. Mariahilferstrasse 45.

Zalogo v Ljubljani imajo:

Anton Kanc, drogerija; Edvard Mahr, židovske ulice; lekarna pri zlatem jelenu.

(220)

Največja zaloga navadnih do najfinejših
otroških vozičkov
in navadne do najfinejše
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Neznanim naročnikom se
našila z novostmi

**Zahtevajte
pravo
Ciril - Metodovo
kavino primes**
katere priporoča domača
**I. jugoslov. tovarna za
kavine surogate
v Ljubljani.**
Zahtevajte jo povsod!!

Krasno izbero
konfekcije
za dame in deklice
kakor tudi
manufakturno blago
perilo
vsakovrstne preproge
i t. d.
priporoča
Anton Schuster
Ljubljana
Špitalske ulice šte. 7.

• Solidno blago, •
• Nizke cene, •

!Predpust 1903!

Mižne novosti
blaga
za plesne veselice
priporoča
Alojzij Persché
Pred škofijo 21.

!Predpust 1903!

Solidno blago.

Klobuke

Reine cene.

cilindre, čepice
in slamnike

v najnovejših faconah in
v veliki izbiri |==|
4 priporoča

Ivan Soklič^v

Pod trančo št. 2.

Postala elektr. železnica.